

התרומה פרק ד שקלים

לצבור, ובלא הסמיקו השקלים לכל קרבנות ציבור מציאין את הראוי להם מקדשי ברוך הבית לא אימנא לקדשי ברה"ב מקדשי מובה. ובשיניע ר"ח גינס אין מקריבין קרבנות צבור אלא מתרומה חדשה ובלא באה החדשה לוקחין מהישנה] ותנאי ב"ד על כל הבהמות שולקחין לתמידין שאם לא יהו צריכין, כגון שהניע ר"ח גינס וישנם בהמות לתמידין מתרומה הישנה שפודין אותן ויוצאין לחולין, אע"פ שהן תמידין. ודמיהן לתרומה ישנה שמקצין בה המובה, וכן הדין במותר הקמורת שניע ר"ח גינס מחללין אותה על שבר האומנין, וחזרין מעות השכר לקין המובה ונוטלין האומנין מותר הקמורת בשכרן וחזרין ולקחין הקמורת מהן, מתרומה חדשה, וכאין תרומה חדשה מקפידין אותה מתרומה ישנה: מ"ז ז, ה' הקדוש נכסיו סתם רואין כל הבהמות ההמימות הראויים למובה זכרים ועל זה עולות ונקבות לצרכי שלמים ויקרבו שלמים, והדמים לבד"הב, ועל זה אמר ואם בהמה אשר יקרבו ממנה קרבן לה' כל אשר יתן ממנו לה' יהיה קדוש, כלאמר כל הראוי למובה יקרב. ובהיו בנכסיו ייגות שמנים וסלתות ועופות הראויים למובה ימכרו לצרכי אותו ויקרבו אותו והדמים ילקח בהן זכרים לעולות, ויבין דאין להם מדין כבהמה דשייך בה העמדה והערה, כמ"ש והעמיד את הבהמה, לפיכך לא יפול לבד"הב, רק לוקח בהן עולות. ובהיה בנכסיו קמורת או אחת מסמני קמורת נוטלין לאומנין בשכרן וחזרין ולקחין מהן כלעיל קמורת: מ"ז ז, ה' פלי יום לל' יום מספיקן שער היין והסולת עם הממנה על הנכסים, אם הוקרו מספיק לחן כמו שפסקו עמו, ואם הולו מספיק כשער הוול, והשכר שמשתכר הקדוש בשערים אלו הוא הנקרא מותר הנכסים ולוקחין בו עולות לקין המובה ודוקא בהמה לא עופות כלאעיל, ואם חללית סולת או שחמטין היין אפילו שדך הנוכר, וכבר נתן במעות, ההשכר למובה, לא להקדש ואין המעות שקיבל בעת הקציר והבציר, שלו, עד שיהא המובה מוציא, וחייב החנווני באחריותו, מיהא אין מעילה במעות שהוציאן החנווני כשהחלית סולת כ"כ אמרו ע"ר זוקול בתמארת:

פרק ד משנה א' ב' ג' ד' ה' מתרומה הלשכה לוקחין תמידין של כל יום והמספיק ובל קרבנות צבור ונסכיהם והמלך לקרבנות והעצים בלא הביאו עצים למערכה וכתענית מ"ד מ"ח וצריך ללוקחין ברמים, והקמרת ושכר עשוי ולהלחם ושכר העושה, והעומר ושתי הלחם ופרה אדומה ושעיר המשתלח ולשון של והורית שקושרין בין קרניו, וכן סרוכת של שערם וכן בגדי כהונה שעובדים בהם במקדש, של כה"ג ובהן הדיוס, והמנורה וכלי שרת כשלא היה מותר נכסים [ע"י לקמן מ"מ] מביאין מתרומה הלשכה, וכן הנכסים שמביאין לבהמות הנמצאות בירושלים או בחוצה לה בקרוב ממנה רכאות עולות, וכן הנכסים לעולה ששלח עבדים מסדינה אחרת בלא נכסים, וכן הנכסים לזבחים שהניח גר שמת בלא נכסים, וכן החביתין שמקריבין אחר מיתת כה"ג ולא מנו אחר תחתיו, וכן שכר המבקרי מומים שבירושלים ושל הח"ח המלמדים לכהנים הלכות שחיטה וקמיצה ושכר הגנים המגדלות בניהן לצריה אדומה ושכרן ככז שיספיק להן הב"ד. וכן שכר השומרין שממדיים ה"ד בשנת השמנה שהיא הפקר, שיסמרו מקצת ספיחין שצמחו להבית עומר ושתי הלחם שאין באים אלא מהחדש, [ואפילו התגדל לשמיר בתנחם אין שומעין לו], משום בעלי ריוע שיגרשו הכל מאותו מקום שאלו ש פ"ט עומדים שם, וכן שכר מנהי ספרים שבירושלים ודינין שדנין את הלולים בירושלים ושכרן צ' מנה בכל שנה או יותר, אע"פ שלא רצו, כ"י צרכן ונשיהם ובניהם ובני ביתן; משא"כ כבש שבנוין מהר הבית לרה המשהה ליוצאי עלוי המרה אדומה וכבש שהוציא עליו שעיר המשתלח ומובה העולה וההיכל והעזרות וכן אמת המים שבירושלים והומת ירושלים וכל מגדלותיה וכל צרכי הקיר באין משירי הלשכה, ועבדים שהתגדב מעות לזכרים האלו או לפשות עמהם בתנחם אין מקבלין ממנו ואפילו גר תושב שנאמר לא לבס ולגו לבנות וכל נאמר ולכס אין הלך, ומותר תרומה הלשכה ושירי הלשכה לוקחין בו זכרים ויקרבו כולן עולות, כשמוכר עומר בשל ונקראות קין המובה שתנאי ב"ד הוא על כל המתרות שיקרבו עולות בהמה, על עולות עוף שאין קרבנות עוף ע"כ בשם הרע"ק:

ציונים תוספת ו"ט אלו הן הממונין פרק ה שקלים ר"ע מברטנורה

פרק ה א אלו הן הממונין. ממה עשר מיטס של פקדות ומיטוי של שררה דחטיב בנתתייהן היו המיד במקדש. מיטו הכך נצרי דחטיב לא בזמן אחד היו. אלא החסידים והכשרים שכלל דור ודור הוא מונה. ורבותי פירכו על שם הממוניס הראשונים שנתמנו על כך. כך היה שמש. לפיכך נקראו הבאים אחריהם על שמש: על החותמות ועל הסלתות. מפרש לקמן בנתתייהן: על הפייסות. להורות סדר הגורל מי יזכה בעבודה זו ומי בזו כמפרש במסכת יומא: על הקינים. ממוסרי כפרה כגון זו וזכה ויולדת שמצויה קוני מובה דהיינו פורים וכני זונה נותנין מעותיהן לשפירות שבמקדש. והממוניס על כך ונראה על שם מרדכי הראשון היו נקראים הממוניס על כמו הרב לומר קן על כולם. ויש לתמוה שאף שכתב פירוש הירושלמי תפס ג"כ פירוש רבותיו. ולמה לא תפס ג"כ לאורך פירוש דברושלמי דחד אמר מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו. ועוד הסביר הפוסטא היה נוטה כך יותר ממי הפירושים האלו דמסתמא המונה מונה אותם שבדורו: על הנכסים. הר"ב כתב

פרק ה א אלו הן הממוניס וכו'. פירש הר"ב [דהקך גברי דחטיב לא בזמן אחד היו אלא] החסידים והכשרים שכלל דור הוא מונה כמ"ל שאלו הנכרים שהיו ממוניס שכל זמן הבית. דככל דור ודור הו' משתנים הממוניס ועיין בספ"ג דיומא. [אכל מ"ט הר"ב דלא בזמן אחד היו עין לטון הירושלמי חד אמר כשירי דור ודור הוא מונה וסבירא בעלמא הוא. שמתין שמונה כל הכשרים שנמעט נמנע הוא לומר שכל היותר כשרים היו הכל בדור אחד] יכתב עוד ורבותי פירכו כו' [אפשר שנתחין לבעלי התוספות דמסתמא מנחות פרק רבי ישמעאל סוף דף ס"ד אה"ל כבלרו מלכות בית השמונאי זה על זה כו' א"ל מרדכי כו' דפירש רש"י מרדכי שהיה בימי אחשורוש. וכתבו התוספות דתמה הוא לומר שהאריך ימים כל לפי שאינם [ממוניס] אלא בקיאים בעלי שכל ומדע עכ"ל ולמד תפס ג"כ פירוש רבותיו. ולמה לא תפס ג"כ לאורך פירוש הירושלמי דחד אמר מי שהיה באותו דור מנה מה שבדורו. ועוד הסביר הפוסטא היה נוטה כך יותר ממי הפירושים האלו דמסתמא המונה מונה אותם שבדורו: על הנכסים. הר"ב כתב

לקמן וכתיב בו שם היום ושם המשמר ואחיה היה נותן לו הסולת והיין וסממן: על הפייסות כדמפרש ביומא ס"ב כשהיו באין לפסים זקן ויושב במערכה בלשכה היום נמיה בקודש וחיה נמיה בחול ומלמד להם דרך הפיס א"ל הוא היה נוסף מלגפת מלאשו של אחד מהן וממנו היה מתחיל המנין כדמפרש התם: פתחיה זה מרדכי בנשן ולמה נקרא שמו פתחיה

פ"ה א אלו הן הממוניס. ירושלמי רבי חזקיה ורנן חד אמר כשירי כל דיר ודור בא למנות ומרנא אמר מי שהיה בלוחו הדור מנה מה שבדורו: על החותמות. שהיה נותן חותם למי שרצה סלת ויין וזמן מן הנוכר דלמיין ודומין לכל ומי שנה לקנות מן הקדש נותן מעות לנותן והוא נותן לו חותם והיה כתוב בו דמי נסכי כשם או איל הו' פר כדמ"ד

י כ"ן תפארת ישראל בו עו לקומים פ"ה א במשנה א' על פתחיה על קינין וזל כהמ"ס כפ"י מה' כלי המקדש הממוניס שעל הקינין הוא שפסקין פחו שמוסר קינין לקרינו' קך וכך כסלע וכל מי שהו' מיג חזקין לו שני בני יונה

פרק ה א על ע"ו מיני פקידה וסררה: ב) דרך הראשונים לקרוא כל המלכים על שם מלך הירושלמי ככל מלכי מלכים פרעה, וכל מלכי פלשתים אבימלך, וכן כל מלכי ישראל דוד [יחזקאל ל"ד כ"ד]. כמו כן כל הפקידים הללו נקראו על שם הראשונים שנתמנו כשעלו מצבולה, אשר מסתמא מדנתמנו מנכסת בנדולה, ודתינו כן כשירי שפשו ככל יום מי יזכה בעבודה זו ומי בזו: ה) דיני קנין שרגילין להערכב בהעזרה מדרבו מביאיהן, ודין התערוכה עמוקים מאוד, ויהי

פ"ה א במשנה א' על פתחיה על קינין וזל כהמ"ס כפ"י מה' כלי המקדש הממוניס שעל הקינין הוא שפסקין פחו שמוסר קינין לקרינו' קך וכך כסלע וכל מי שהו' מיג חזקין לו שני בני יונה

נ ד' חותמת. מ"י פ'
כ"ה כ"ו הנקט כ"ה נד'
משמש - מהות ל"ג פ"א:
ד' פ' שהוא מבקש מ"י
פ"י פ"ה כ"ה הנקט ל"ז:

שנויי נוסחאות

ג' ארבעה כס"ק ארבע
לך כסמ"ק חסשה .
חושא כס"ק וחושא .
(חמשה הוי) כס"ק ליהא
כ"ס . וארבעת כס"ק
ארצית . עג"ל זכר
נד"ג וכס"ק ונמסר"ג .
דבר וכן ל"כ כס"ק כס"ק
עג"ל דבר כפי הכחה ל"ל
ע"ל . (ע"ס) נסכי בקר
כס"ק ליהא (וכן כס"ק
זכר וחושא ונבא דגדי לית'
כס"ק כס"ק) וכן ליהא כס"ק
ד' פ"י (וכס' נסכי) וע"י
מנחות (ל"ג, א) .
גדולים כ"ו כס"ק של
גדולים ושל קטנים של
זכרים ושל נקבות .
זכר משמש גד"ל וכס"ק
וכס"ק ונמסר"ג איל
משמש . (ע"ס) נסכי
משמש כס"ק ליהא .
מצורעין גד"ל וכס"ק
וכס"ק ונמסר"ג מצורע .
ד' מי שהוא מבקש
כס"ק כל מי שמבקש

רבים כנים : ג' ד' חותמות היו במקדש . ג' חותמות לנ' נסמן
הליקס של בהמות . חותם ראשון לנכסי בקר והן ג' עשרונים
סלת כלול בחצי ההין שמן ויין לנסך חצי ההין וחומתן עגל .
והב' זכר לנכסי איל שסרגוס איל דכרא ונסכו שתי עשרונים

כולת כלול בשמן שלשי' ההין ויין לנסך
שלישית ההין . והג' גדי לנכסי כבש
בן שנתו והן עשרון סולת כלול
ברביעית ההין שמן ויין לנסך רביעית
ההין . והד' חוטא והס נסכו של
מלורע עכ"ר שמכ"א ג' בהמות ולר"ך
עשרה לוגין שמן ט' לנ' כבשים ואחד
למחן חטך ובהמות וקרי ליה חוטא
משום דלמריקן בערכין על שבעה
דברים נעשים באין : חמשה היו .
כ"י חותמות היו למלורע : חוטא דל
וחוטא עשיר . לפי כמלורע עני
חינו מביא אלא בהמה אחת ואס לא
היה למלורע אלא חותם אחד היו

נחמים למלורע עני [ש"ס] עשרונות
נחמים לו חותם גדי והלכה כהנא קמא : וארמית בתוב
עליהן . שרוב דבורס בלשון ארמי היה : זכרים ונקבות . בין
לנכסי עולות שאינן באות אלא זכרים בין לנכסי שלמים שזאים
זכרים או נקבות . ועולות ושלמים הן שטעונין נכסים כדכתיב
במדבר

עזים מן האלף כדכתיב בפרשת ויקרא ואס מן האלף קרבני מן הכשבים או מן העזים [וכן עוד בפרשת נסכים שבסדר שלה לך]
קאמר תנא דשויס בנסכיהס גדולים וקטנים וכן בכבשה בין גדולה וקטנה אבל בכבש דוקא בין שנתו דלילו גדול נסכי איל מביא והיינו
דמתן חוץ מן האילים ולפי דחותם גדי מרובה משל זכר וסולל יותר וכמו שכולל חותם עגל הלכך בפירושה מפרש לה התנא קודם זכר
ובחזרתו לשמות החותמות הקדים זכר לפי שהוא גדול יותר מגדי : חוטא משמש עם נכסי ג' בהמות . שנסכיהס ג' עשרונות

(*) וכמו בחולין (נ"א א') זכרים המנמיח ופירש"י אילים כי גם בלשון הקודש היו קוראין את האיל היינו הזכר של תמלים בשם זכר כדכתיב דגה והתפא"ר דחק בזה.

ריב ב' י

לחטאת ואס זה הכבש שהיה לר"ך לנסכים אצל מלורע עשיר מביא ג'
בהמות חטאת ועולה ואס ואין חטאת ואס טעונין נסכים אלא חטאתו
ואסמו של מלורע לפי שאינן באין על חטא בדננניה איכפר ליה חטאיה
וסקרננות איק באין אלא להסבירו בקדשים : גדולים וקטנים שאינן חולק
בנסכים בין עגל לשור ולמה היה חותם לאס ולחטאת של מלורע והלא
נסכיהן

משום מפור' בנבא בהרא פ"ה דכתיב והס יקחו את הזהב : ג' ארבעה חותמו .
וכתוב עליהן עגל זכר גדי חוטא . מפרש ואזיל למה הולרכו לפי שנסכיהן
חולקין זה מזה : ארמית . לפי שטעמדין בלשון כשדים בגלות בבל : חוטא
דל וחוטא עשיר . מלורע עני מלורע עשיר והן בערכין על ל' דברים הננשים
באין לפיכך נקרא חוטא . עני מביא חורין או בני יונה אחד לשלם ואחד

תפארת ישראל יב' י

(ב) [עוד י"ל דלכתי כתבו עגל ולא כתבו שור, שלא ישעו לומר דוקא
בשור אמרה תורה שיעור זה מדכתיבה תורה גבי נסכים מלת שור אבל
בעגל יתנו פחות, או שישעו לומר בעגל אינו ראוי להקדשה כלל, ואפי' שור
בן יומן קראוי שור [ככ"ק דס"ה ב']. ובאילו כתבו זכר, שלא ישעו לקרותו
איל בקמן שהוא חיה, מדלא היו מורגלים בהבנת הקדוה [כטורי ג' ל"א].
ובמו כן בכבש כתבו גדי, שלא ישעו כיששכר מכפר בקראי דכבש מעולה שתי
מעו [בכפסחים דל"ו ב']. ולמלורע המתספר קראו חוטא, כדי לעוררו
[השוכה, דע"ל ד' דברי' נעשים באים [כעריכין דט"ו א']:]

כב) אכל הממונה לחותמות והממונה לנסכים, הרי היו ב' ממונין
לדבר א', לחשוב יחד כל ערב, ותיסות וקיינן א"ל ב', דאינו עסק
ממון, רק מורה ומלמד המנהג והדינין, והסירות שיחין, ג"כ הו' רק
מורה איה מקום הראוי לחפור, וכן השאר לא היו ממונין על דבר
שבממון, רק על הכמה או מלאכה, והקטורת הרי בפנים נעשית
ולא בא ממנה ליר הממונה ברשות הדיעו, וכן בגדי הכונה, ולחס
הפנים אף דלישתן ועריכתן בחוץ [כפי"א דמנחות ט"ב]. עכ"פ הס לא
היו ממונים על ממון רב, רק על המלאכה, שבכל שבוט ושבוט בערב

שבת מסרו להן י"ב עשרונים, ואופין אותן [קך נ"ל]: (בג) ר"ל ד' מיני [מארקען] והוא חתיכת קלף קטן מחוהס בחותם הכזכר שנתנו
להקוה לסימון : (בד) ר"ל סימן לנכסי בקר, והן ג' עשרונים סולת כלול בחצי ההין שמן, ויין לנסך חצי ההין : (בה) הוא ה' סימן לנכסי
איל, שהיו ב' עשרונים סולת כלול בשמן שלישיית ההין, ויין לנסך שלישיית ההין : (בז) הוא הסימן לנכסי כבש, שהיו עשרון סולת כלול ברביעית
ההין שמן ורביעית ההין יין לנסך . (בז) נ"ל דהאי חוטא ר"ל המתספר, כמו וחוטא את הבית [ויקרא י"ד], ור"ל שה' סימן לנכסי מלורע
עשיר המתספר, מביא ג' עשרונים, וט' לוגי שמן לנ' כבשן שמכ"א, א' לאסס וא' לחטאת וא' לעולה, דהיינו רביעית הין לכל כבש, וג'
רביעית הין יין, ועוד לוג שמן למחן חטך ובהויות, ששיריו לכהנים (ב) (בח) שסחות נמכר לכל העם, שהיו רגילין בחרמית טפי מבלשון
הקודש, וכשיבין מה נמכר לו, לא יוכל לבוא כל כך בנקל לידי טעות : (בט) ר"ל מלורע עני שאינו מביא רק כבש א' לאסס טעונין נסכים,
אלא החטאת ועולה שמכ"א, היו ב' חורים או ב' בני יונה, שאין טעונים נסכים . ולת"ק לעני יסביון ליה חותם גדי, והלוג שר"ך
לבהמות, מדאינו קרב ע"ג המזבח לא חייסוין כל כך שיעשה בהרהר ויתרה, להכי יציאנו מציחו : (ל) ר"ל בין כשר"ך נכסים לעולה
שאינו רק זכר, ובין כשר"ך לנסכים של שלמים שכשר כשהוא זכר או נקיבה : (לא) הוא דלקיים הכל ותנא גדי קודם לזכר, ולא כסדר
דרישא דנקט זכר קודם לגדי, ה"ט משום דעגל וגדי שני' צדימיהו, דשניהן בין גדולים או קטנים וכו', להכי נקט להו גבי הדיו : (לב) אל

שבת מסרו להן י"ב עשרונים, ואופין אותן [קך נ"ל]: (בג) ר"ל ד' מיני [מארקען] והוא חתיכת קלף קטן מחוהס בחותם הכזכר שנתנו
להקוה לסימון : (בד) ר"ל סימן לנכסי בקר, והן ג' עשרונים סולת כלול בחצי ההין שמן, ויין לנסך חצי ההין : (בה) הוא ה' סימן לנכסי
איל, שהיו ב' עשרונים סולת כלול בשמן שלישיית ההין, ויין לנסך שלישיית ההין : (בז) הוא הסימן לנכסי כבש, שהיו עשרון סולת כלול ברביעית
ההין שמן ורביעית ההין יין לנסך . (בז) נ"ל דהאי חוטא ר"ל המתספר, כמו וחוטא את הבית [ויקרא י"ד], ור"ל שה' סימן לנכסי מלורע
עשיר המתספר, מביא ג' עשרונים, וט' לוגי שמן לנ' כבשן שמכ"א, א' לאסס וא' לחטאת וא' לעולה, דהיינו רביעית הין לכל כבש, וג'
רביעית הין יין, ועוד לוג שמן למחן חטך ובהויות, ששיריו לכהנים (ב) (בח) שסחות נמכר לכל העם, שהיו רגילין בחרמית טפי מבלשון
הקודש, וכשיבין מה נמכר לו, לא יוכל לבוא כל כך בנקל לידי טעות : (בט) ר"ל מלורע עני שאינו מביא רק כבש א' לאסס טעונין נסכים,
אלא החטאת ועולה שמכ"א, היו ב' חורים או ב' בני יונה, שאין טעונים נסכים . ולת"ק לעני יסביון ליה חותם גדי, והלוג שר"ך
לבהמות, מדאינו קרב ע"ג המזבח לא חייסוין כל כך שיעשה בהרהר ויתרה, להכי יציאנו מציחו : (ל) ר"ל בין כשר"ך נכסים לעולה
שאינו רק זכר, ובין כשר"ך לנסכים של שלמים שכשר כשהוא זכר או נקיבה : (לא) הוא דלקיים הכל ותנא גדי קודם לזכר, ולא כסדר
דרישא דנקט זכר קודם לגדי, ה"ט משום דעגל וגדי שני' צדימיהו, דשניהן בין גדולים או קטנים וכו', להכי נקט להו גבי הדיו : (לב) אל

[סדר מועד ח"א]

כשר

הלכתא גבירתא אלו הן הממונים פרקה שקלים כללא דפרקה תוספות חרשים קל

הנצרך לקרבנותיו, ולערב באים בעל החותמות ובעל הנסכים יחד זה מוציא החותמות ומקבל בנגרן מעות, ואם הותירו הסעות הותירו להקדש, ואם פתחו ימסד בעל החותמות סביתו, ובאבד החותם סתתנין לו עד הערב אם מצאו במעות יתר כדי חורם שמען נותנין לו. לשם של היום כתוב על החותם מפני הרמאים שלא ישא החותם אצלו עד שיקרו הקרבנות והנסכים. זה שעל החולין היה מבקר הבהנים שנהלו, שמפני שעומדין על הרצפה קרה יחף חמיר ואובלין בשר הרבה ואין עליהן בגדים בשעת העבודה אלא חלוק אחד שמסעל למכנסים [בצרוף הב' בגדי כהונה מצנפת ואבנט] היו חולין במעיהן, והוא ואנשיו עוסק עם החולין לרפאן, והרמאנה על המים היה חומר בורות ושיחין ומתקן הבורות של רבים כדי שיהיו המים מצויין בירושלים לכל א' מדישביה ולכל עולי רגלים. וזה שעל מעשה להח' ממונה על כל אומני להח' והוא מתקן כל מלאכתו, וכן זה שעל הקפודת וכן זה שעל הפרוכת סמונה על אורגי הפרוכת והרוקמין בהן, שהיו מכוונת להיכל ולשערים ובי' פרוכות היו עושים בכל שנה להבידול בין היכל לק"ק והוסי הפרוכת כפולין ששה ששה ור' מינים היו בה שש תכלת וארגמן ותולעת שני וכל אחד מהן כפול ששה הרי כ"ד חוטין, ושפל היה עוביה ועל ע"ב נירין היתה נאנת ארבה ב' ורחבה ב' אמה, וי"ג פרוכות היו במקדש שני, ו' על ו' עשרי עורה ואחת על פתח ד"אלים בעליה, וזה שעל מעשה בגדי הכהונה עוסק בהכנת בגדי הכהנים היושבים, וכנתי כה"ג ובאריגות ומתחת ידו נעשה הכל וכ"כ הרמב"ם ספ"ד דהלכות כלי מקדש והראב"ד ב' עליו אמרנו אני שהוא מנהא מבייש, ותמה רמ"ב דאיתן ידע מה מלמרגו, וג"ל דבא לומר שאם לבד היה עוסק בעשייתן אלא ג"כ בהלבשתן, ע"י רע"ב באן ובתפארת ישראל, ואולי זהו נוסף במה שאמר הרמב"ם ומתחת ידו נעשה הכל ואין פותחין משלשה גזרות לנכות מעות הקדש ערכין וחרמין וכל הקדשות ופזרין את הנספה מהן ומוציאין בדברים הראויין ו' אסרכלין הממונים על איצרות בית ה' ומפתחות העזרה בידם ואין אחד יכול לפתח כלי הכריו, וכולן ממונים על הנוכרין ואין הנוכר מכנס או פוציא כלי רשותן ולמעלה מהאסרכלין ב' קתוליקין ר"ל שר הכללי והם לסגן כנ"י המ"ל לבח"ג, למעלה מהן סגן כהן א' יהיה לבח"ג כמשנה הלכה, המעלה מהן כה"ג, ואין עומדין כה"ג אלא מנהגיהן גזרות, שהוא ב"ד הגדול של ע"א ואין מושיחין אותו אלא ביים וכן בנתרבה בבגדים אין מרבין אותו אלא ביים: כ"ז. שתי לשונות היו במקדש אחת לשבת השמים שיראו האם נותנין בתומו בחשאי ועניים בני מוכים מתפרנסים ממנה בחשאי, אחת לשבת הכלים כל מי שהתנדב כלי זורקין לתוכה ואחת ל"י יום הנוכרין פותחין אותה כל כלי שנמצא בו צורך לבד"ה מניחין אותו והשאר נמכרין ודמייהו נופלין ללשכת בדיה:

רבנו עובדיה שלשה עשר שופרות פרק ו שקלים מברשנה ציונים

פרק ו א שלשה עשר שופרות. סיבות לרות מלמעלה ורחבות מלמטה עקומות כעין שופר מפני הרמאים שלא יוכלו להכניס יין לחוכן להראות עלמאן כאלו טתנין לחוכן וטעלין מתוכן. ולקמן מפרש למה שלשה עשר שופרות ושלשה עשר שלחנות וכלויה מקום מוגנים: שלש עשרה השתחוויות. לקמן מפרש היכן היו: כנגד דיר העצים. לשלשה עשר היו אולרים כל עלו המערכת והיא התקנה במקצוע מזרחית לפנות של עזרת נסים: ששם הארון נגנו. ש"אשיבו האלך לזה ונגזרו למטה במטעמות עקומות ועקלקלות שכנה שלמה בזמן שכנה אה הבית וידע ססוה ליחרכ. והיוו דכתיב בדברי הימים ג' (ל"ג) ב"אשיבו ויאמר ללוים המכונים [וגו'] טו אה ארון הקודש כבית אשר כנה שלמה וכו' ועמו נגנו מטה אהרן. ולגננת המן

פ"א א י"ג שופרות י"ג שולחנות. כלה מפרש למאי אשיריכו: כנגד דיר העצים. מקום שהיו העצים לצורך המזבח: ששם הארון נגנו. כנגדו יאשיבו המלך כדליתא ביומה (פ"ד) [פ"ה] (ד' י"ג) דכתיב (דה"ב) (א) ויאמר ללוים המכונים לכל ישראל הקדושים לה' טו אה ארון הקודש כבית אשר כנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא כחקף: וירושלמי אמר להם אה גולה

י כ"ן תפארת ישראל בועז

פ"א א (א) [ועל שם סך נקרא יאשיבו, ר"ל כנר נתיאם הקנ"ה כ"י מוסר ע"פ מה שאירע בימייהם. שאלו ע"ש שאלו טעם מלך, וגם הוא סיה]
הוא עמכם לבכל אן עוד אהם מחזירין אותו למקומו אלא עבדו את כל אלהיכם וזה עמו ישראל. מינא בנתפסחא ר' יהודה אומר י"ג השתחוויות כנגד י"ג פרעות. ירושלמי מחני' אלה יוסי כר חמין היל דאמר [אבה] יוסי כר חמין כנגד י"ג שערים כרס לרנכן ו' שערים סס בעזרה. על דעיתוין לרנכן היכן היו השתחוויות הללו כהרדא דמתיק טלז עשרה פרעות סיו בו שפרעוסי מלכי יון וחזרו וגו' ויגו

פ"א א (א) סיבות שפיהן לר, וטארון ארוך ועקום כשופר: (ב) שכל הנכנסין לזה הבית הולכין דרך ימין ומקייפין ויואלין דרך שמאל [כפ"ג דמדות], ובדרך הקפאת כל סהיו עשתחווין י"ג השתחוויות הללו וכל השתחוויה היה כפיטוט ידיו ורגליו [כמנינה כ"ז כ"ז]:
(ג) אכונתו לרעיל קאי: (ד) ש"אשיבו המתך נגמו טס, צניחו צצר ידשו על פי נביא שהולטה הגזירה שיחרכ המקדש (א): כמלאכתו

פ"א א שלשה עשר שופרות. סי' פ"ג
פ"א א שלשה עשר שופרות. סי' פ"ג
פ"א א שלשה עשר שופרות. סי' פ"ג

יג שופרות פרק ו שקלים

ג י"ג שערס. מוס סג
פ"ד: בצפון. מוס סג
פ"ז: ולבנה נקרא. מוס סג

שנויי נוסחאות

וראה הרצפה שהיא משונה גד"ז ונכ"ק וכנ"ל וכמש"ל. את הרצפה: נכ"מ ראה רצפה משונה וכ"ה ביומ"ל (ג, ה). בא (ואמר) לחברו כ"מ. לחברי' וליה: והנה לומר; ד"ז וכנ"ק. לחברי'. לא הפיק כנ"מ ולא (את הדבר) כנ"מ ליה. נגנו ד"ז וכנ"ק וכנ"ק וכנ"ק וכו' נגמ' ד' רהס. ג' ור"ב: הוה משתחוי' ד"ז ואיבן היו השתחוי' האלו וכו'. נכ"מ וכנ"ק (וכנס הוי"ו). וכ"ה נכ"ק (וסס הלל). כנגד י"ג שערים. שערים דרומיים סמוכין נמשכין כנגד י"ג שערים דרומיים סמוכין: ד"ז וכנ"ק כנגד השערים שערים דרומיים. וכ"ה נכ"ל (וסס הדרומיים); כנ"מ נשטת כנגד שלש שערים הסמוכין עי' נמדת פ"ג מ' טמאחות כל המט' שס' (שנו) שער המיס שבו מכניסין כנ"מ שער המיס שבו היו. וליה: ש"ל מים של נסוך ונמשכ"ל של נסוך המיס וכ"ה נמשכ"ל אולם נמשכ"ליו פ"ב נשטת. בן יעקב. בן המיס שקיבא (ג). בו המיס פשטין ועתידין להיות כנ"ל בו מים ספכים עתידין גם נמשכ"ל; כנ"מ ד' פירו ובו המיס הספכים עתידין בו. הספכים ועתידין בצפון סמוכין למערב. כנ"מ הסמוכין: במערב. קרבן שער נשים ד"ז וכנ"מ וכמש"ל הקרבן הנשים וכ"ה כנ"ק (וסס השיר).

בגמרא דיומא פ"ה ממט' ב' רהס): ב שהיה מתעסק בו. לשון הר"ב מחליט את העלים בו' [לומר בודק העלים המחולטים ומשליכס] ובעל מוס בו' מלל אמר עובד. רמב"ס. ועיין פ"ב דמדות: וראה הרלפה שהיא משונה. כתב הר"ב והבין שנסתלקה משם והומרה וכפי' רש"י ביומא פרק ה' דף נ"ד ומוקיס הכס דבית שני היה וכן הסברא ולא אכן בסוף העניט אלא ונמרשה העיר ועוד אפילו אס נאמר שהבית גס בכלל זה אפ"ש שלא היה אלא בשנים וכן בגמ' אהיה מתניין חמא כשחבז *כ"ל [כשחבז] טורטוסופס הרשע הם ההיכל בו' וכן הרמב"ס בפ"ה [מה' העניט ס"ב] לא כתב אלא שחבז טורטוסופס ההיכל ואת סביבו לקיים ליון שדה שחבז (ימיה כ"ו) וכן במזור קל"ז נאמר על אדום האומרים ערו ערו עד היסוד זה ועיין בגמרא העניט דף כ"ט: ג כנגד י"ג שערים. שהיו משתחוי' ומודים על טי הבנין כ"כ הר"ר שמעיה בספ"ב דמדות: שער העליון. לא אחפרס מה היה משמש: שער הדלק. מ"ס

המן. ולוחית של שמן המטהה: ב שהיה מתעסק. במלכותו מחליט את העלים ובעל מוס היה ומלכתו של בעלי זומין להכין עלים למערכה וכל עך שנמלא בו חולעת פסול למזבח: שהיא משונה. לא היתה האבן שיה לשאר אבני הרלפה. והבין שנסתלקה משם והומרה: ביחוד. צבירור: ג והיבין היו השתחוי' שלש עשרה השתחוי' דתין לעיל היכן היו שושין חסין: שער העליון. הר הבית היה מאוס ועולה ממזרח למערב והשער הסמוך למערב הוא שער העליון. ואתריו שער הדלק הוא שער של לשכת העץ שהיתה צדדוס העורה ועל סס ממכניסין דרך סס עלי המערכה שדולקים על המזבח נקרא שער הדלק: שער הבכורות. שמכניסין סס הבכורות הנשחטים צדדוס: המיס מפכים. כדכתיב ביחזקאל (מ"ז) והנה מים מפכים מן הכקף היומית והיינו דרוס שקרוי ימין. כדכתיב לפון וימין. וראה יחזקאל צבואה שהיו יולאים מבית קדש הקדשים דקים כקרי חגבים. וכמשניעים לשער זה מחגבים וכעשים כמלוה פי כך קמן והיינו דקרי להו מים מפכים: שער הקרבן. סס מכניסין קדשי קדשים שמחטין כלפון: שער הנשים. שבו הנשים נכנסות לסמוך

הר"ב הוא שער לשכת העץ שהיתה צדדוס העורה ח"א לכונו שרי בר"פ כתב בעמנו שלשכת העץ במקלוע מזרחית לפונית ועוד אלוו השערים בצורת ישראל ולעיל פי' להלכה בצורת נשים וכפירושו לעיל חקן בפרק ב' דמדות [ד' לשכות] היו בע"כ כי מזרחית לפונית היא היתה לשכת העלים בו' ובפרק קמא עלים של מערכה הדולקים על המזבח נקרא שער הדלק [וכדמייס הכא]: שער הבכורות. פי' הר"ב שמכניסין סס הבכורות הנשחטים צדדוס פי' אף צדדוס עיין פ"ה דרומיים [ומ"ס במט' ד' פרק קמא דמדות]: שער נשים. פירש הר"ב שבו הנשים נכנסות

ריב ב"ן וגדרוס וכנגדן גזר י"ג השתחוי': ב שהיה מתעסק. מחרם ביומא פ' הוליו' לו [ד' ל"ד] מאי הוה עביד אמר ר' חלבו מתעסק בקרדומו הוה. תנא דר"י כהנים בעלי זומין היו מחליטין בעלים ומשטתה קרדומו ג' ח' מהן וילאחה האב ואלתו וזמן כנ"מ מדות (פ"ב מ"ה) ואיהו כפ"ל דלמא [דף ס"ו] וכו' כל קרבנות [דף פ"ה] כל עך שנמלא בו חולעת כסול ומפרס (וסס) כפ"ל כל קרבנות ל"ש אלא לא אכל יכס גורדו וכסר: בושונה מחכרותיה. שהיתה נבזהה ל"ש עבול של ע"ס שהיתה ברלפה והארון תחתיה ומת לפי שלא ח' נראה ד"ל עד שער המיס שבו מכניסין לוחית של מים.

תפארת ישראל בועז

היה רק נמאל להס' תשעס אחר, כי לא הצנינו אשלות שנס יודרה עדיין, ופרשת אטימה עלי מלך אכלונו ישראל פנס, כי קודם לזמן הראוי שאלונו. דוד ע"ס דוליו ואבנתו לעמו, כאמרו חזי ידך כי ונבית אבי, לא בשאלו סהתאכור לברוג עיר ואס בישראל מעטר ועד וקן. שלמה ע"ס הסלוס שהיה ביימו. ירבעם ירב עס, שטעו ר"ב ומרידה על ידו. רחנעס רע חב עס, או רחב עס, שנחרתנו מתחת למלס אחדות מלכות בית דוד. אסא, ע"ס הרופאים אשר דרס [ד"ה ב' מ"ו]. והושפט ע"ס משפטי ה' אשר העמיד בכל עיר, ויהמר להשפטים אשר העמיד ראו מה אחס עושים כי לה' השפוטו [ד"ה ב' י"ט]. אחיזה, אחזו יואל כי שבעה מיהוא, ויאס, שבער היה מיואס זרע בית דוד, לטברו כולס כי השמידה אותס עתלים. אמתיכו, כי אמלו ה' נגד אדוס [ד"ה ב' כ"ה]. עזריה, ע"ס שערור אלהים [ד"ה ב' כ"ו ז'], ונקרא ג"כ עזריה, ע"ס עזי, כי היה הרעס ביימו. יחזקיהו, ע"ס שמקויו ד' נגד סתריבו ומחלי'ו. מנשה, כי כנס ממקומו לטוב [סס ל"ג פי"ג]. יהויקים, כי הקי' ה' אוביו עליו לסחית. דקייבו, כי דיקי' היה [בכרכין ד"ו ח"א]. והגדי' דין שמים עליו לומר דיקי' הוא ה' כי פויו מריו. וכפי הנראה נקרא סס המלכים ביום לרקס על פי נבית, והארכתי קת ביה כאן אף שאינו מקונו, (נעבור כי פאל הוא):

האין סומכות עכ"ס מלוה שימדו על קרבן. [והא' לחמינין נפוס פ"ה

י"ב

במלכתו במקדש, ובעל מוס היה שססיו במקדש לחטוב עלים לנדקן דבהליתו בלא פסול למזבח, ובהליתו ביצם גוררו וכסר [כממות פ"ה ב']: ו שהיתה טבול אחת שרלפה בולעת משאר הרלפה, והבין שהיא היא שנסתלקה משם כנגנו הארון והזמורה: ז) שלא ראה הקב"ה שהיגלה מקוס גיחיוו בלמטס ממש, ומתוך שלא גמר דבריו לא ידעו היכן בדיר העלים הוא גזו: ח) ר"ל צבירור: ט) י"ג השתחוי' ולעיל דרך הקפתן: י) שהיו משתחוי' ומודים לה' על נוי הקטופים שבויהל סביב לשער: יא) ואלו הן, שער וכו': יב) הר הבית היה משפט ועולה ממזרח למערב, לפ"ז שער הסמוך למערב הוא שער העליון. ולא אחפרס מה היה משמש: יג) ממש מכניסין עלים למערכה: יד) ממש מכניסין הבכורות. ונ"ל דעשו לו שער מיוחד כדי שלא יעשו לומר שהוא קדש קדשים, מדגס הוא טולו לכהנים, להכי יחדו לו שער צדדוס על שמו, לומר שקדשים קלים הוא שמחטתן צדדוס: טו) דליק ידועים מדמורגלים בכל יום: טז) [קריגעכען]: יז) ר"ל המעין שעתיד לאלח מהתחת מפתן בית ק"ק כקריני חגבים, ולל שער זה כבר נחרז כמלא פי' כך: יח) סס מכניסין קדשים שמחטתן כלפון: יט) שבו נכנסות הנשים לסמוך על קרבן, ולמ"ד

האין סומכות עכ"ס מלוה שימדו על קרבן. [והא' לחמינין נפוס פ"ה

ד' י"ג שולחנות. מנחת
צ"ט ז' המיד ל"א ע"כ
שפחה של שיש מ"י פ"ג
מ"ה בית המדרש ה"י:
שפחה במערב מ"י ע"כ
ה"י: ו' באולם. מ"י
ע"כ פ"ג ע"כ:

שנינו נוסחאות
יכניה בגלותו נד'ג
יכניהו...; כתיב וכו'...
וגלותו ואלו נכח.
במזרח נד'ג וכו'...
במזרח שבמזרח כתיב
לשבתות. כתיב ד' פ"ג
ושנים במזרח והלוי נ"ל
ושלש... היותו הכשר
ע"כ הפסוק. ויש
שפשוט נד'ג וכו'...
וכתיב ושני וכו'...
במזרח וכו' שפשוט.
בימינו כו' בשמאלו
מ"י פ"ג נ"ג
משמאלו. במערב של
כתיב ובמזרח... ולא
ד' נד'ג וכו' שפשוט.
כתיב: כתיב במערבו
של כתיב. כתיב ל"א נ"ג
במזרח של כתיב.
ע"כ של שיש (היו)
נותנים כתיב ל"א נ"ג
של שיש נותנים עליו.
ע"כ של כתיב נד'ג
ועל של כתיב...; כתיב
של כתיב נותנים עליו
את כתיב שרת. מבפנים
וכתיב נד'ג ובמזרח
וכתיב ע"כ ובמזרח נ"ג
נד'ג כתיב שבחון.
(ע"כ) פתח הבית כתיב
ל"א; נד'ג כתיב. הר
הבית. אחד של שיש
כתיב וכתיב וכו'...
כתיב וכו' כתיב נמחות
ע"כ נד'ג כתיב וכו'...
ע"כ ע"כ ובמזרח וע"כ
ע"כ ע"כ.

ראשון לציון
ד' בר"ב ד"ה ע"כ של
ע"כ כו' של הכתיב כו'
ע"כ ילימ'.

נכנסות כו' ועיין במזנה ה' פ"ק דכונה: ושתי פשפין היו
לו. [פ' ה"ר"ג שערים קטנים בחוך השערים הגדולים וכו']
הרמז"ס פשפין דלתות קטנות שעושים בבתי הגדולים בעלם
דלתות השערים הגדולים כדי שיהיו נוחין לפתוח בכל עת שירלו

עכ"ל] ומ"ש הר"ב וחק על גב דגס
לשער בית המוקד היה לו פשפש
וכו' לשער בית המוקד הוא אחד
משערי הלפון דרבנן קחשבי להו
מהך שלשה דס"ל דבזפון בפרק קמא
דמדות ולא פליגי אהבא יוסי אלא
דמחשבי ליה חד בזפון וכן בדרוס
מחשבי שער העליון ואיך יקצו
בשמותן ובסידורן אבל בזפון מחשבי
חד ושיטו בשמותן שקראום גילון
וקרבן ומוקד. ועוד דהתוס' כתבו בפ'
שני דייני דף ק"ו דלכילי עלמא היו
י"ג שערים. וכו' היו גדולים ושפה היו
קטנים ובהא פליגי. דהבא יוסי
סבירא ליה דכיון דבין כולם היו

השערים י"ג הלכך כנגדם היו הי"ג השחמיות. ורבנן ס"ל דכיון
דהגדולים לא היו י"ג לא היו השלש עשרה השחמיות כנגד השערים
אלא כנגד הי"ג פרות ועיין בכוונה: ושנים במערב שלא היה להם
שם. וכתיב בעל כפ תור ופרח צפרקו' שעל שער האולם
ושער ההיכל הוא דקאמר בזולתם שהזכיר יש להם שם על ידי
מעשה שנעשה בהם ואלו השתים כלומר שער האולם ושער ההיכל
לא היה שם על ידי מעשה שלא נעשו אלא לכניסה ויציאה ע"כ.
ועוד כתב פירוש אחר ודחהו אבל דבריו הללו ג"כ אינם נראים
ועוד הרי שער העליון גם כן זה שמו לא נקרא על שם שום
מעשה אלא על שם מקומו. ואם כן אלו ב' השערים לפי דבריו יקראו בשמם על שם מקומם. ועוד לרבנן אמאי קא ממעטי אלו שני
השערים. ואפשר לומר משום שעמא דכתיבין דס"ל באינם בכלל העזרה אבל להוספות דלעיל שכתבו דבמזינא כונו עלמא לא פליגי. וכן
בזכות מערבי של העזרה המקפת בית המקדש היו וקטנים היו ולא היו ממעטין כלום אלא לעת הצורך הגדול כגון מפני האויבים
וכיוצא בזה וטעמא שלא היו ממעטין כלום לפי שמעוטו של העזרה היה במערב כדאנן בפ"ג דמדות ותנן ההם מקום שהיה רוב
מדתו שם היה רוב השמימו ויחזקאל הנביא לא ראה שום שער במערב ופירש הר"י אברבנאל ב' טעמים אחרים האחד
לפי שלא יכנסו אלא כנגד ההיכל להשחמות ולראות שם. וזה אינו במערב. והשני שהבא אל המזרח ישחמה בהכנסו כחו
ואם יבא במערב ישחמה במזרח נגד השמש והשם יחברך ירחיקם מתועבות העובדי טובבים ומזלות ע"כ. והארכתי עוד בספר
לורת הבית שכתבתי על בנייתו דיוחזקאל כס"ד בסיומן י"ב. [ואף על פי שראיתי ביוסי פ"ג לרומיים בספר המלחמות ספר
חמישי פרק י"ד שכתב שלא היה שער כלל למערב כי אם תומה סתומה לגמרי. ע"כ. ומכיון שבבניית דיוחזקאל לא היו שערים
במערב ובחברה דברים בני בבית בני מעין בנין של יחזקאל כמ"ש הרמז"ס בפ"א מהלכות בית הבחירה היה קרוב לזמננו
לאישופון אלא שאין לו לזו מקבלת חכמי המשנה]: ד' שעליהן מדיחין את הקרבים. עיין מ"ש כס"ד במשנה ג' פרק בתרא
דמדות

לסמוך על קרבן לדברי רבי יוסי דאמר נשים סומכות רכות
ולדברי רבי יהודה ורבי שמעון לעמוד על קרבן: שער השיר.
דרך שם היו מכניסין כלי שיר: שבו יצא יכניהו בגלותו.
שנכנס לבית המקדש להשחמות ולטול רשות כשהלך בגולה לכבד
וילא דרך אחרו שער: שער ניקנור.

שער השיר (ב). ולמה נקרא שמו עיער
יכניה (ב). שבו יצא יכניה בגלותו. במזרח
שער ניקנור (א) ושתי פשפשוין (ב) היו לו.
אחד בימינו ואחד בשמאלו ושנים במערב
שלא היה להן שם (ב): ד' שלשה עשר
שלחנות היו במקדש (ב) שמנה של שיש (ב)
בבית המטבחיים שעליהן מדיחין את
הקרבים. ושנים במערב הכבש אחד של
שיש. ואחד של כסף. על של שיש היו
נותנים את האברים. על של כסף בדי
שרת (ב). ושנים באולם מבפנים על פתח
הבית. אחד של שיש ואחד של זהב.

וגלחוס וגדרו אולם פרות. הקטן שלש עשרה השחמיות כנגד
כל פרזה גדורה השחמיות: ד' על של שיש מניחין את
האברים. אחר הכתוב מסדרין אותן על השלחן עד שיעלוס
הכהנים ולא עשאו של כסף או של זהב דהא אין עניות במקום
עשירות לפי שהיה והכסף מרתיחים ומסדיחים והשיש מלגן וכומר
הכשר בלא יסריח ולא היו כומצין על הגם שלא הסרית כבר
הקדם מעולם: ועל של כסף בלי שרת. שמוציאין בכל בקר
ז"ס

כל דהאך אפשר לומר שהיו שער האולם וההיכל בכלל שערי העזרה. ועוד הרי שער העליון גם כן זה שמו לא נקרא על שם שום
מעשה אלא על שם מקומו. ואם כן אלו ב' השערים לפי דבריו יקראו בשמם על שם מקומם. ועוד לרבנן אמאי קא ממעטי אלו שני
השערים. ואפשר לומר משום שעמא דכתיבין דס"ל באינם בכלל העזרה אבל להוספות דלעיל שכתבו דבמזינא כונו עלמא לא פליגי. וכן
בזכות מערבי של העזרה המקפת בית המקדש היו וקטנים היו ולא היו ממעטין כלום אלא לעת הצורך הגדול כגון מפני האויבים
וכיוצא בזה וטעמא שלא היו ממעטין כלום לפי שמעוטו של העזרה היה במערב כדאנן בפ"ג דמדות ותנן ההם מקום שהיה רוב
מדתו שם היה רוב השמימו ויחזקאל הנביא לא ראה שום שער במערב ופירש הר"י אברבנאל ב' טעמים אחרים האחד
לפי שלא יכנסו אלא כנגד ההיכל להשחמות ולראות שם. וזה אינו במערב. והשני שהבא אל המזרח ישחמה בהכנסו כחו
ואם יבא במערב ישחמה במזרח נגד השמש והשם יחברך ירחיקם מתועבות העובדי טובבים ומזלות ע"כ. והארכתי עוד בספר
לורת הבית שכתבתי על בנייתו דיוחזקאל כס"ד בסיומן י"ב. [ואף על פי שראיתי ביוסי פ"ג לרומיים בספר המלחמות ספר
חמישי פרק י"ד שכתב שלא היה שער כלל למערב כי אם תומה סתומה לגמרי. ע"כ. ומכיון שבבניית דיוחזקאל לא היו שערים
במערב ובחברה דברים בני בבית בני מעין בנין של יחזקאל כמ"ש הרמז"ס בפ"א מהלכות בית הבחירה היה קרוב לזמננו
לאישופון אלא שאין לו לזו מקבלת חכמי המשנה]: ד' שעליהן מדיחין את הקרבים. עיין מ"ש כס"ד במשנה ג' פרק בתרא
דמדות

ר"ב ב"ן
נעשה כחוש של שתי עד שמגיע לפתח האולם נעשה כחוש של
טרכ עד שמגיע לפתח העזרה כפי סך קטן היינו דתנן ר' אליעזר
בן יעקב אומר מים מפנין עתידין להיות יונאין מההא מפתח הבית
מפסיק לבין סך: שער ניקנור. על שם נקנור שנעשו נסים ללחוחו
כדל"י ציומא פ"ג (דף נו.) נקנור שם אדם ומזכירין אותו לשבח:

פשפשוין שערים קטנים שלא היו נבזיין ורבנן כהאר שערי הבית:
לא היה להם שם. מה היה שמם. ד' י"ג שולחנות. אינו מונה י'
שולחנות שעשה שלמה כדכתיב בנמשכן דשלמה במלכים וסדר המזבח
מביא בפ' שתי הלחם במנחות אלה. בבית שני עסקין שלא היו שם
אותן שלחנות: אחד של שיש. שמיחין שם האברים: ירושלמי
ר'

י"ב י **ישראל** **תפארת** **י"ב י**
פ"א מ"ה, דשער המזרח של חומת הר הבית היה מיוחד לילדות לעמוד על
קרבן היינו נשים שאלות פולדות וזכה ומלרעת, שאינן רשות לכהן לעזרה,
מש"כ סבא בעהרות מיירין: (ב) שבו מכניסין כלי שיר: (א) הוא
הבית דלתותיו מנצרים [ציומא ל"ח מ"א], ונקראו על שמו: (ב) שערים
קטנים היו בחוך דלתות השער הגדול, כדי שיהיה נוה לפתוח
ולכנס בכל עת, ואף הן היו ממעטין י"ג השערים. מיהו כל זה לאבא
יוסי בן חקן. אבל חכמים אומרים ד"ג השחמיות כנגד י"ג פרות
שפרטו יוניס בחומת העזרה, וכשנבדו ישראל גדרו הפרות, ותקנו

פרק י"ג דמנחות]: ואומר כסף חטאת וכסף אשם [ונג'] לכהנים יהיו. כתב הר"ב וה"א לומר דכסף שקדש וכו' והגו ממנו הכהנים. אלא על כרחך ה"ק יעשו ממנו דבר כו'. והייט עולות וכו' דאין לומר שביצור חטאות ואשמות עלמן. כלומר שימכרו ללרבי חטאות ואשמות והו' כמו לכהנים כהנים צבצבם שאוכלים. דאם כן מאי לכהנים לחטאות ואשם יהיו מצביע ליה וליכא למטעי דה"א דכסף חטאת גופיה ולא במותר מיירי. דאי הכי מאי למימרא. ומדלא קאמר לחטאת ואשם במאי איירי אלא בעולה דעורש לכהנים דלא מסתבר ודאי דקאמר לכהנים יהיו כולה. הואיל ותחלת הקדש הסקף למצח נמי כדכתב הר"ב וה"א לומר מ' והא דכתיב לא יוצא בית ה' כלומר לכדק הבית:

הכין אשם אשם לה'. כל שהוא צא משום חטא ומשום אשמה כגון הפריש מעות לחטאת ואשם ונתוטר מהם. ילקח צלומו המותר עולות. הכשר לה' והעורות לכהנים ונמלאו שני המקראות קיימים אשם לה' הכשר. ואשם לכהנים העורות והיך מניט מדרש זה ציהודיע דכתיב. צמלכים ציהודיע כסף אשם וכסף חטאת לא יוצא בית ה' לכהנים יהיו. וה"א לומר דכסף שקדש לשם חטאת ולשם אשם יהיו ממנו הכהנים אלא על כרחך ה"ק יעשו ממנו דבר שיהיה צו הכהנים והייט עולות שהעורות לכהנים:

לקושים

ואח"כ נקט טעם על מעליט ומלאו במעשה דקרת דהיה דמאין מורידין לא הוה שמתין דמעלין דהוה אמיתא כורדה הוה דאסורא אכל אין מניה כהעלה אלא דדי לט שלא טרידע אכל אשם שלמנו מעלין קודש הו' לא הוה נבטק רחיש על און מורידין דמ"ט אלא דאם לטעולתו אנו חייבין כ"ט שלא כהא רשאים לטרידע וא"כ קשה למה הוצרכה ה"ס לבקש רחיש על און מורידין מהרה דכרי למדנו דמעלין ועל לטעול דמעלין דהקדים מעלין למורידין אע"ג דמורידין אחיה כמ"ט אין לתמוה דהא שיק מילתא דקמ"ץ דמעלין היה מעלין דהוה מניא רחיש על הכי שלמות למה לא היו מעלין אחר אלא אחד של שיש להיט עליו לחם הפנים בכניסתו ואחר של וכן לבניו עליו ציהודיע ואין מורידין אגז טעיה הו'

לר"ב ב' קיני אלו קיני חובס ומוטר מנחת חושב מכל אלו לוקחין עולות הכשר לשם והעורות לכהנים כשאר עולות שנאמר עלו בעולה אשר הקריב לכהן לו יהיה. כחוב אחד לומר אשם הוא אשם לה' וכתוב בפירוש שאם המושב לה' לכהן הא כיצד כל שהוא צא משום חטא ומשום אשמה שיהיה חייב אשם כגון אשם גולות אשם מעילות אשם תלו אשם שפחה הרופא אשם מור אשם מנורע אשם הפריש אשם ונאבד והניא אחר תחתיו ונמלא הראשון ירעה עד שימכרו וימכר ויפלו דמיו לנדבה. מותר חטאת מי שהפריש חטאתו ואבדה והניא

ר"ב ב'

אחרת תחתיה ונמאלת הראשונה לרבין דפלוני עליה דר' בתמורה פ"ד חרטה עד שתסתאבז ויפלו דמיה לנדבה ולא אולא למיתה אלא אם נמאלת לאחר כפרה וכו'. דלומר אפילו נמאלת לאחר הפרשה אולא למיתה משכחת לה כגון שהפריש שתי צממות לאחריות האחת תרעה. וכו'. שמתין דלומר כל אבדון מתין אפילו הפרישן לאחריות לא משכחת לה אלא כדלמר ר' אמי הפריש שני צבורי מעות מתכפר בחד מהן והשני יפלו לנדבה ומוקי לה בתמורה פ"ד אליבא דר' שמעון. א"ל הפריש מעות לכל אלו וטתרו מותרין נדבה:

יבין הפארת ישראל יבין

דגם חטאת מרבה קרא וה"ק קרא, מה שנתוטר מדמי חטאת ואשם, יהיה כולו לה', דהיינו עולות והיינו דקאמר קרא, אשם לה' הכשר, ואשם לכהנים העורות, ככל עולה: (בה) זה המקרא שכתוב נבי יחידע, דאי אפשר לפרשו כפשוטו, דממי חטאת ואשם ינתנו לכהנים, דכרי קרבים ע"צ המזבח. אלא מדקאמר כסף אשם ה"פ דמי מותר חטאת ואשם לא יוצא לבית ה' לכדק הבית, דק יהיו הכהנים ממנו, ואי אפשר לומר שיקריבום לחטאת והיינו הכהנים מצטרף, דא"כ לחטאת ואשם מצטרף. והו' דהיה כוס תולין בעזרה, וכבר נהפכו הצעלים. אע"כ שיקריבום עולות, ויהיו הכהנים בעבור:

הלכתא גבירתא כללא דפרק ו.

תובחו כ' אמה ודלתותיו סמוכות זהב, חוץ משער מרחי הנקרא שער עליון והוא שער הניקור שהי' מצומת נחושת דומה לוחב, [והרמב"ם כהל' בית הבחירה השמיט כל דין דהשתחוויות, כאילו אינו הלכה רק כמעשה שהי' ור"ק]: אבן הי' בק"ק בעקרבו שעלי' הארון מונה [לפניו הנצגת דמן וספה אהרן, ובעת שבנה שלפה הבית ירע שסופו ליחרב ובנה בו מקום לננו הארון למטה במסמיונות עמוקות ועקלקלות ויאשיחו המלך צוה וננוהו' לארון במקום הנ"ל כמ"ש ויאמר ללוים השבנים לכל ישראל הקרושים לה' חנו את ארון הקודש בבית אשר בנה שלמה וכו' ונגזו עמו ספה אהרן והנצגת ושמן המשחה, וכל אלו לא חזרו בבית שני, ונודע הדבר ע"י כהן אחד בעל מוס, שהחליט וברך העצים למערכה כדיר העצים, אם החליע בלה וספול, או ביבש שגררו וכשר, וראה אבן אמת מסונה ובולפת מסאר הרצפה והבין שנחלקה האבן בשעת נגווח הארון, והיה המחילה מושבת עצמה מידר העצים עד תחת מקום הארון בק"ק, ולא הספיק לגמור הדבר עד שיצאתה נשמתו: מ"ו. האמר הרי עלי עצם לא יפחות משני גורים עביון כמחוקות נודש [וכובחים דמ"ב ב'] וארכן ורחבן אמה [וכאמר הרי עלי עץ כביא נזר אחד ארכו ורחבו אמה וברצה להביא דמי עצים יביא; הרי עלי לבונה לא יפחות מקומן, מסבע זהב או כסף לא יפחות מדינר זהב או מדינר כסף מסבע נחושת לא יפחות מסעה כסף [וכאומר כסף וזהב סתם ולא חוכיר מסבע, יביא לשון זהב או כסף כסף שמשקלה כ"ב עד שיאמר לא לכך נתכוונתי, וכן כפריש המשקל ושבת כמה, וברול לא יפחת מאמה על אמה לכלה עורב שהי' למעלה בגג ההיכל]:

לדרוש יהודיע כלן, הרי הסם לא איירי רק ממוטר חטאת ואשם, משא"כ הכא שידב מעיקרא עולה, והרי צו מפורש בקרא [ויקרא'] עור בעולה אשר הקריב, לכהן יהיה, ומה דרשינן נמי [וגמים כ"ג ב'] דגם בצאר קרבות כהאם וחטאת קד הדין, ובשלמות לאיך מ"ד [מנחת ק"ו ב'] דהך ו' שופרות למותרות היו שפיר מיייתי דרוש של יהודיע, דמנו צמורה של חטאת ואשם, כ"כ למותרות שאר קרבות, אלא לבר פדה סס קשה ו"ע: (סד) דקשיא קרא, דמדכתיב אשם הו', נמשע שיהיה צמורתו, שיהיה נאלל לכהנים ככל אשם, והדר קאמר אשם לה' דמשמע שיהיה כולו לה'. והו' ל"ל הכפל אשם אשם. אלא ע"כ

פרק ו משנה א ב' ג' ד ה'. כבר כתבנו בס"פ מ"א ששלשה עשר שופרות היו במסדש; וכן היו י"ג שולחנות במקדש, שנה בבית המסבחים והוא מקום בצפון כותל העזרה ומרוחק ממנה לצד המזבח ח' אמות ומקום בית המסבחים י"ב אמות וסחצה ושם תולין ומשמישין את הקדשים ומקום השולחנות רשם ששנה אמות, ושל שיש היו לקדר הבשר שנינו ויריחו עליו, ובצר מקום השולחנות מקום המבטח כ"ד אמות לכהנים כותבין צואר הקרבות שנשחטו שם, ובין המבטח והמזבח ששנה אמות; ושנים במערב הכבש שהי' בניו לדרומו של מזבח ארכו ל"ב על רוחב י"ז אמה, והשולחנות אחר דישו שנותנין עליו האיברים ואחר דכסף שנותנין עליו צ"ג על פתח הבית אחד של שיש יום במקדש; ושנים היו באולם סבפים על פתח הבית אחד של שיש שנותנין עליו רחם הפנים בכניסתו שיתקדר ולא יתעמש, ואחר של זהב שנותנין עליו ביציאתו עד שעה שיחלקם לכהנים שמעלין בקודש, ושולחן יהיה בהיכל בפנים, ארכו י"ב ספה ורחבו ו'ס שליו לה"ס תמיד; וכן היו י"ג השתחויות כשנכנסו לחר הבית הולכין דרך ימין ומקדין ויוצאין דרך שמאל ובררך הקפתן [כ"ב אש"ו וצוק"ל בתפארת! היו משתחוין י"ג השתחויות הללו כנגד י"ג פרגות שפרצו מלכו ויון כסורג ונחוא החומה השני' שמקיף הר הבית, לפנים מהחומה הא', והשורג גובהו י"ס, ולפנים מהשורג עוד חומה ג' גובהו עשר אמות וחורו נדרום, וגורו כנגד י"ג השתחויות, כן הוא סתם משנה בטרות ס"ב מ"ג, והמשנה רבאן דאמר כנגד י"ג שערים אחיא באבא יומי בן חנן שם, דלחכמים היו רק ו' שערים ג' מן הצפון המוכין למערב, ונ' מן הדרום סמוכין למערב, וא' במזרח כנגד בית ק"ק באמצע, וכל שער רחבו י' אמות

פרק ו א מעות שנמצאו. קרוב לשקלים יפלו לשקלים.

פרק ו א קרוב לשקלים יפלו לשקלים.

פי' א מעות שנמצאו. קרוב לשקלים יפלו לשקלים.

ובתרא קרוב אלוין דכתיב (דברים כ"ב) והיה העיר הקרובה אל החלל והאומר רוב וקרוב הלך אחר

רוב וקרוב וכו' דרוב נמו דאורייתא דכתיב

היה: בין ערים. פי' מעות שנמצאו. פתחים

הרוב מוקי מחתיין כגון שקלים ונדבה שוין: מחצה על מחצה יפלו לנדבה. דחמירא

פרק ו א מעות שנמצאו בין השקלים לנדבה.

שנויי נוסחאות פי' א בין השקלים

מקלים דכולה עולות אבל שקלים מציין מהן פעמים חטאות שנאכלים לכהנים.

יפלו לשקלים. לנדבה יפלו לנדבה.

בין קיינו בו קרוב שקלים קרוב לנדבה

העיר ומנדלויה: מחצה על מחצה יפלו ללבונה. ללבונה היא ענמה קרין ועניס מכסרי קרין: מחצה על מחצה יפלו ללבונה. עולה.

מחצה למחצה יפלו לנדבה. בין עצים ללבונה.

בין קיינו בו קרוב מחצה על מחצה לנדבה

בירושלמי פריך בשלמא קרוב לגזולי עולה כיון דמדאורייתא אלוין בתר קורבה הוי כאלו ודעו הן מגזולי עולה.

ללבונה יפלו לגזולי עולה. קרוב לקינין יפלו לקינין.

מחצה על מחצה ללבונה

לאה מחצה על מחצה למחצה יפלו לגזולי עולה. ב' לפני סוחר בטהמה. ר"ל בירושלים. רמב"ם: לעולם מעשר.

בין חולין למעשר קרוב לחולין חולין קרוב למעשר מעשר מחצית

מחצה על מחצה ללבונה

כמה מקמי חובה נפטו וכשאתה מקריב מהן גזולי עולה. כמה מחצפת האכה ומשני ב"ד הממונים על הקינין לוקחים מכל צבור כפי אותן מעות שנמצאו ומקנין אותן לבטלי

למעישר שני. מחצה למחצה יפלו למעישר שני. קרוב לחולין יפלו לחולין.

מחצה על מחצה ללבונה

המעות שנמצאו ומקריבין מהן קינין על הספק והטעות לא תהא נאכלת: ב' לעולם מעשר. אפי' כל השנה כולה.

עולין עם במעות מעשר שני לקנות בהן בהמות על הרוב. ומ"ט

מחצה על מחצה ללבונה

לפי שעולי רגלים אינן מספיקין להוציא כל מעשר שני שלהן ברגלים וממתיין אותן לקרוביהן או לאהוביהן לאכול אותן כל

הר"ב שהרי כמה אנשים לוקחים מתגר אחד. ור"ל החום' שם דכמה בני

מחצה על מחצה ללבונה

לשיך רוב בהמות הנמכרות בירושלים בכל ימות השנה הן נפטו ונחללו כבר כיון דלוקחים הו רובא שהרי כמה אנשים

מחצה למחצה להחמיר: ב' מעות שנמצאו לפני סוחר בטהמה. ר' לעולם מעישר.

מחצה על מחצה ללבונה

ריב ב'ן

פי' א מעות שנמצאו. בין שופר שקלים לשופר נדבה חולין אחר הקרוב בין להקלין בין להחמיר: מחצה על מחצה יפלו לנדבה. לנדבה תמורה

לנדבה יפלו לנדבה. לנדבה יפלו לנדבה.

מחצה על מחצה ללבונה

דכולה עולה אבל שקלים שריבין קלי קדושיהו דתיבין לחומת העיר ומנדלויה: לבונה תמירה לנדבה היא ענמה קרינה אבל עניס הן מכסרי קרין: בין קיינין לגזולי עולה. יפלו לגזולי עולה כרובין דקיי חובה

ללבונה יפלו ללבונה. מחצה למחצה יפלו לקינין יפלו לקינין.

מחצה על מחצה ללבונה

הן אחד לעולה וא' להטות וחטאת הנשר נאכל לכהנים ומיד שיש לו שטח ויהי לכהנים אין זו מעולה והעולה כליה וחמירא עפי: בין חולין למעשר שני לאו במקדש מספיקין אלא אם היו שני צבורי מעות בהיבניה: מחצה למחצה יפלו למע"ש. ויהאש בירושלים כגון שפתחם כן אחר דעו לא הוה אלוין

מחצה למחצה להחמיר: ב' מעות שנמצאו לפני סוחר בטהמה. ר' לעולם מעישר.

מחצה על מחצה ללבונה

בתרא בירושלמי דכתיב (דף ק"ז): ב' מעות שנמצאו לפני סוחר בטהמה. ר' לעולם מעישר. ר"ל החום' שם דכמה בני

מחצה למחצה להחמיר: ב' מעות שנמצאו לפני סוחר בטהמה. ר' לעולם מעישר.

מחצה על מחצה ללבונה

יבין

פי' א ר"ל בין שופרות של שקלים ושופרות של נדבה (כפ"ו ח"א): ומיירי שמניין המעו' שבשני השופרות שוין, ואל"כ רוב וקרוב

הירושלמי וגם הרמב"ם בפ"ג משקלים, שכתב שם א"כ רוב וכו' יפלו לנדבה, ש"מ דבכל גונא מיירי. ולפעד"ל דלפלו השתא א"כ רובא

מחצה על מחצה ללבונה

הלך אחר רוב (א"ג): דחמירי דכולן עולות, משא"כ שקלים שמא יודמנו לסירי הלשכה, שחס' לנכרי העיר (כפ"ד ח"ב): ד' ר"ל בין שופר זה לשופר האחר: ה' ללבונה ענמה קרין, משא"כ עניס הן רק מכסרי קרין. והוא דלך נקט נמי בין לבונה לזהב. י"ל משום

דכל שדר זהב מסתמא מציא דינר זהב ומשם ולא פדיונות בשווי דינר זהב, ועי"ז לא מחלף עם דמי לבונה. פירו מדלך נקט נמי בין גזולי לעניס, ש"מ דבק שופרות וזני וזני הוא קיימי בעורה, דהיינו חדתין ועתיקין, קיינין וגזולין, עניס ולבונה, וזהב כל חד

מחצה על מחצה ללבונה

וחד במקום אחר כתיבה אחרת, באופן דליכא לפסוקי בכל חד רק צבר זוגיה, וכן מסתבר דהרי השופרות של השקלים, הרי עניס מהנבוא, וע"כ שכלתה הו עומדים [כלעיל פ"ג] משא"כ שאר השופרות שכל מי שירצה נוהן לחובן מסתמא במקום גלוי עמוד:

למעישר שני. מחצה למחצה יפלו למעישר שני. קרוב לחולין יפלו לחולין.

מחצה על מחצה ללבונה

היינו כהכמים לעיל [פי"ו ח"א], דקיינין הן ה' חטאת וא' עולה, להכי יפלו לגזולי עולה דחמירי דבין עולות. פירו כד שסתכפר האשה שאינו נאכל: ז' אפילו להקל: ח' ר"ל בשוק של מוכרי בהמות בירושלים: ט' אפילו שלא בזמן הרגל, משום דרוב בהמות הנמכרות

מחצה למחצה להחמיר: ב' מעות שנמצאו לפני סוחר בטהמה. ר' לעולם מעישר.

מחצה על מחצה ללבונה

שם, נמכרות במעות מעשר, דמדאין העולי רגלים מספיקים לאכול מעות מעשר שהציוו כשעלו לרגל, אע"ג דמעות מעשר שני שכתבם בירושלים מותר לחזר ולהולימן [פי"ד דמ"ט], עכ"פ מתייראם להחזירן הן יבטלו בהם לאכלן כתיב, ונס פירושא לבי מלהא, להכי נותיין

מחצה למחצה להחמיר: ב' מעות שנמצאו לפני סוחר בטהמה. ר' לעולם מעישר.

מחצה על מחצה ללבונה

[סדר מועד ח"א]

מעוֹת שְׁנֻמְצִאוּ פֶּרֶק ז' שְׁקָלִים

ר"ע מברטנורה

וגירושלים. שם ח"ט
ג' בשבוע שנתצא י"ו
פ"ט ח"ט קטלי המוקדין
ט"ז: נמצא בגבולין. חולין
ט"ז ח'

שְׁנוּי נוֹחָחוֹת
בְּבִהַר הַבַּיִת הוֹלֵין
בִּירוּשָׁלַיִם נִדְרָה וְכִי"ח
וְכַמְשָׁנִי וְבִהַר הַבַּיִת
חוֹלֵין וְכַמְשָׁנִי וְכִ"ט
כְּתִיב. בְּשַׁעַת הַרְגֵל
פָּעַר וּבִשְׂאֵר (כָּל) יְמוֹת
הַשָּׁנָה חוֹלֵין נִדְרָה וְכִי"ח
וְכַמְשָׁנִי הַסֵּדֵר בְּשַׂר
כָּל יְמֵי יְמֵי הַשָּׁנָה חוֹלֵין
וּבְשַׁעַת הַרְגֵל הַכֹּל
מִשָּׂר וְכִ"ט כְּתִי"ח וְכִ"ט
(כ"ז ח') (שם ל'ח)
ג' וְחַיִּיבוֹת נִדְרָה וְכִ"ט
חַיִּיבוֹת וְכִ"ט כְּמֻנְיוֹ.
בִּירוּשָׁלַיִם נִדְרָה וְכִי"ח
ז' כ' ח' וְכַמְשָׁנִי
וְבִירוּשָׁלַיִם. תַּעֲבוֹר
כִּי"ח תַּעֲבוֹר. צוּרְתוֹ וַיֵּצֵא
כִּי"ח צוּרְתוֹ וַיִּוָּצֵא.

כני אדם עומדים על זמה אחת לקטע: בהר הבית חולין.
ואת לפי הראשון שפרש הר"ב בסוף ברכות דאפגנדו אור
חול מפותנין זו מעוה וזמן שלא יכנס בו להר הבית וא"כ מסתמא
של הקדש הן ונפלו מן המציאים שקליהם לנשכה. כבר כתבו
בטוס' ב"מ ד' כ"ו [ונפסמס דק']
דלין חסור ליכנס אלא במעוה
הגורם לו בסדיו דנראה שטח
אוחס לסחורה וגנאי הוא ובענין זה
אפי' של הקדש חסור. אבל בידו
אפי' הם של חולין מותר ליכנס.
ע"כ. ואת אכתי ימא דשל תרומת
הלכה הן כבר כתב הרמב"ם ע"פ
הירושלמי דחוקה דלין כהן מוליא מעוה מתרומה הלכה עד שהוא
מחלין על הבהמה וכל מה שיפול ממנו (" חולין הוא מה שאחר כך
הוליהו מן הלכה:] ורחיבות חטאות. הר"ב כתב ג"כ
אשמות. לפי שדין אכילה שיהיה שיהיה כדתיק בפרק ארבעה מקומן:
זה וזה תעובר לורתו. מ"ש הר"ב לפי שפסלו בהיסח הדעת
ואסורים באכילה ואם הוא עולה ["ח"ל" לזה שהוא כולו כליל לאשים
כדתן בארבעה מקומן. ואם הוא חטאת] נפסלו בלאו הכי שמה לנו.
["והרמב"ם לא כתב אלא מפני ששם עבר זמנו וכתב עוד]
ומיהו ל"מ לאם עבר אדם ואכלו. אם אכל מה שנמלא בירובלים אינו חייב כלום לפי שהוא שלמים. ואם אכל כהן החיובות
הנמלאות בעורה אינו חייב כלום. עד כאן: תעובר לורתו. מ"ש הר"ב ועבור לורתו דשלמים היינו עד יום שלישי. כלומר אף ע"פ
שהשלמים אסורים באכילה מתחלת ליל ג' כמ"ס במשנה ז' פרק המייב דובחים. עובר לורתו אינו אלא בזמן ג' כדלפי' בזבחים
(*) כנצמ"ס: חולין הוא (לפי שכבר נמחל) וא"כ עי'. וננו"ט ד' האבנים יו"א ותקו א"כ, מה שאמר ק"י.

בְּבִהַר הַבַּיִת (חוֹלֵין) (י'). בִּירוּשָׁלַיִם (י). בְּשַׁעַת
הַרְגֵל מַעֲשֵׂה (י'). וּבִשְׂאֵר כָּל יְמֵי הַשָּׁנָה
חוֹלֵין:] בְּשַׂר שְׁנֻמְצִאוּ (בעוֹרָה י') אַבְרִיִן
עוֹלוֹת (ט) וְחַיִּיבוֹת (ט) חַטָּאוֹת (י). בִּירוּשָׁלַיִם
זַבְחֵי שְׁלָמִים. זֶה וְזֶה (י') תַּעֲבוֹר צוּרְתוֹ וַיֵּצֵא
לְבַיִת הַשְּׂרִיפָה (י'). נִמְצִאוּ בְּגוֹבְלִין (ז).
הנתוח המפורש בעולות. בידוע שהן של עולות: החיובות חטאות.
דלין אוללים בעורה אלא חטאות ואשמות: ובירושלים זבחי
שלמים. דרוב בשר הנאכל בירושלים היו שלמים: זה וזה. בן שנמלא
בעורה. בן שנמלא בירושלים: תעובר צורתן. לפי שנפסלו
בהיסח הדעת ואסורין באכילה ואין לזולז בהן ולשרפן עד
שיפסלו בוודאי. הלכך צנו עובר לורה היינו שיפסלו בוודא
ועבור לורה דשלמים היינו עד יום שלישי: נמצאו בגבוליים.
בערי
ומיהו ל"מ לאם עבר אדם ואכלו. אם אכל מה שנמלא בירובלים אינו חייב כלום לפי שהוא שלמים. ואם אכל כהן החיובות
הנמלאות בעורה אינו חייב כלום. עד כאן: תעובר לורתו. מ"ש הר"ב ועבור לורתו דשלמים היינו עד יום שלישי. כלומר אף ע"פ
שהשלמים אסורים באכילה מתחלת ליל ג' כמ"ס במשנה ז' פרק המייב דובחים. עובר לורתו אינו אלא בזמן ג' כדלפי' בזבחים
(*) כנצמ"ס: חולין הוא (לפי שכבר נמחל) וא"כ עי'. וננו"ט ד' האבנים יו"א ותקו א"כ, מה שאמר ק"י.

רִיב ב'

רִאשׁוֹן לְצִיּוּן
פ"ז ב' חו"ט ד"ה דהר
הבית כ"ו וכענין זה
אפילו של הקדש חסור כו'
בתוס' שלפני דמס' גלוז
ס"א אבל נמצא בדפוס
אפילו הם של חולין מותר
ליכנס ע"פ זקת ראה
לנכס ס"א שכן כתבו
חוס' ח"ט נפסמס ז'
ד"ה צב הבית כו' ע"פ:
ג' הר"ב ד"ה זה וזה
כו' ואסורין באכילה כו'
עיין יב"מ:

ובהר הבית חולין. ידוע' אמר רבא בר חייה בשם ר' יוחנן מוקי' שאין כהן מוליא
מעוה מן הלכה עד שמתחלל על הבהמה [ובירושלים] בשאר כל ימות השנה
חולין ובעת הרגל מעשה. מסרס בפסחים פ"ח אמר רב שמעיה בר זירא מ"ס
הואיל וזקוק ירושלים עשוין להתכבד בכל יום וקמאי קמאי אלו לאו: מתנאי' ללא
כר' יוסי דתימא [תוספתא פ"ג] א"ר יוסי אלו דברי יונה שחיי אכל ב"ה אומרים
עולם מעשה חוץ מהמחלין צב הר הבית בשאר ימות השנה שהן חולין:
ג' אברין עולות. ודווקא שמתחלין תמור' נכס' יומא פ"ג ברחיבות חטאות.
וא"כ דחכא לסוקי בנכס' אכל חטאת שחכא פטי מ"מ אכילתן קשה ליום

ולילה ודוקא בעורה איכא לסוקי בנכס' אכל בירושלים לא דלינה נאכלת
חין לעורה: בירושלים. בין אברין בין חטאות זמני שלמים וס"א דליכא
לסוקי בחודה ובעשר בהמה ומידי דשיחא קט: זה וזה תעובר לורתו
וי"ל לבית הכרית. ירושלמי אמר ר' יוסי יאות לאוכלו אי את יכול שמה
תחלקלה לורתו כירש שמה הוא מותר. לגורפו אי את יכול שמה
לא תחלקלה לורתו כירש שמה עדיין לא צא לירד מותר. לטוס' כן זריך
מימר תעובר למחר וי"ל לבית הכרית ולזבחי שלמים זריך אתה לפרש
תעובר לורתו עד יום ג' שמה היום נכס' ואינו מותר עד יום ג' לשמיטה:
אברין

תּוֹסְפוֹת ר"ע ק
פ"ז ב [אות ט] בנשחה
בהר הבית.
ואם רבא זכר הקדוש
מהפסוק מדיון הצד דהר
הבית היו הצדיו דהקדש
עיין מש' בוח בס' קצות
החושין רס"ו
ובחשבה הארבת
בעוה"י:

אופן לקרוביהם שיאכלו הם אותן אחר הרגל, ומינין שמהם נאכד.
והא דתלין במעוה של נוקחין עמי במעוה של מוכרין. ה"ט מסוס
דוקחין מרובים ממוכרים, ובמוון דאכורא דליקן צתר רובא:
(א) חולין נמצא סס: (יא) חולין ר"ל שהן מעוה חולין ממש, דהרי אסור
להכניס מעוה חולין לעזרה [בכרכות דס"ג ב']. אלא ר"ל שהן מבקלי'
שבשכה, דאע"ג שהן קודש, עכ"ס חולין מעוה מהלכה
עד שהוא מחללה כבר על הבהמה, וא"כ כשנאכדה, חולין נמורים
היא [ירושלמי כאן, ורמב"ם פ"ג משקלים ופ"ו משע"ט] (ב) (יב) שלח
בזק הבהמות: (ג) דאו פלוי עמי מעשר, ואף דמסתמא לא ביאו
כל קי דמי מעשר לירושלים שיהיה יותר מדמי עשירי ירושלים כקדמוון
בן גוריון וכו'. ו"ל רוב מעוה המסוללן ברחובות מעשר היה, וא"ל
עכ"פ שאר ימות השנה רובא היה, ובהן חולין מלוי. ו"ל סוקי
ירושלים מהכבדין בכל יום ואם אז נפל, כבר מלאוהי. משא"כ הר
הבית אינו מהכבדין, דלין חבק מלוי שם, דאסור לנכס לשם באבק
שברגליו, ומדמקום צבו, כיצד סרח האבק המעע והמעוה
נשאר במקומו: (ד) אבד דחנא ברמי סרקן מעוה שנמלאו סרקן
לשקלים, נקט נמי כל דימי מליאה עד ס"ה סוף מ"ג, אף דלדין לזמן
שייבות עם שקלים (ט) דממתנה אבריים כדרך עולה: (ז) ר"ל אש מלא עם חטיבות קטנות: (ח) ר"ל ודליה הן קרנן טבא על חטא דהיינו או חטאת
או אשם, שדין אכילת שניהם היה. או ל"ל דחטאת דוקא, דאשם אינו צד רק על ו מיני חטא [בגמ' פ"ט מ"ה] משא"כ חטאת צד על רוב החטאים.
אבל לקדשים קלים לא חיישין דלין דרך לנתתן בעזרה מדלין חלכין סס: (י) בין מה שנמלא בעורה או בירושלים: (יא) דהרי הוסס הדעה מהן
מלאמרן כשנאכדו והו"ל מדרבנן כעממא [בגמ' ד"ע א'], ואס"כ קאמר דנידן כהנאה או שלמים, ומאי נ"מ והרי בין קי וכן נשרף. אלא אפ"ס
פ"מ מהו ישרפנו, דלין לזולז בהן ולשרפן מיד, עד אחר עיבור לורה, דהיינו אחר זמן אכילתן, דחטאת נאכל יום ח' ולילה נלאחריו, ושלמים
יום ולילה יום, ואפ"ס שלמים אינו נשרף רק ביום ג', דנקפא לן מקרא [בגמ' כ"ו] דרק ביום שרפינן ליה (ב) (ג) (ד) ר"ל בערי ישראל:
סן

שנאכד היה רוב צביעה האחרת: (ב) ואין להקשות עכ"ס שמה נאכד
מהשקלים כשהנכסוס לנשכה. ו"ל כיון דחייב צלחריהון כולליל פ"ב, מותר
זהיר צבו שלא יאכדו עד שיובאו לנשכה. וכ"כ חין להקשות מיחוס שהן ממשות
שהכניסו להטיין לשופרות של קינין, שהקדישו עגלים מיד כשהכניסו.
ו"ל דמעוה הלכה רובא ניכחו עמי ממשות הקינין. ואין להקשות עוד
אמאי דמרינין נלין במלא חולק בין מלא קרוב לסופר זה או לסופר זה, הרי
מעוה הלכה רובא הוה וימול בתרי'. ל"ל דמיידי דהשופרות היל' עמדו
במקום שלא היו מלוי רגל בני אדם המוליאין המעות מהלכה, ובכ"ס
כ"ע מודו דלא חולין צתר רובא רק צתר קרוב [ובתוס' ב"ב דכ"ג ב' ד"ס
ביוסבת]. אמנם לתוס' [פסחים ד"ו ח' וב"מ דכ"ו ח'], חולין כחא שכן
מעוה חולין ממש, שהכניסו הבאים בעזרה, ואפילו נמצא סס ברגל סרוב
המעוה שבירושלים מעשר, עכ"ס חולין צתר רובא יומי דשחא, ואמרינן
דמקמי הרגל נאכד סס מעוה חולין, ואע"ג דאסור להכניס מעוה חולין
לעזרה, ה"ט בספרות דמחוי כמולינן סס לסחורה, אבל נצטע שרי.
ונפי דברייהם ל"ל דהא דלא חולין שהן ממשות על נשכה, משום דמעוה
חולין רובא ניכו עד מעוה הלכה. אמנם ק"ל לדבריהם א"כ מה מקמי
הירושלמי, דהרי מעוה שקלים קודם הן, עכ"ס מעוה חולין שהכניסו רובא
יניחו: (ג) [ולתוס' חגיגה דכ"א ח' ד"ה הוון, שכתבו דמשום מהכא
עמו:]

יְבִין תַּפְאֵרַת יִשְׂרָאֵל בּוֹעוּ

הואו לקרוביהם שיאכלו הם אותן אחר הרגל, ומינין שמהם נאכד.
והא דתלין במעוה של נוקחין עמי במעוה של מוכרין. ה"ט מסוס
דוקחין מרובים ממוכרים, ובמוון דאכורא דליקן צתר רובא:
(א) חולין נמצא סס: (יא) חולין ר"ל שהן מעוה חולין ממש, דהרי אסור
להכניס מעוה חולין לעזרה [בכרכות דס"ג ב']. אלא ר"ל שהן מבקלי'
שבשכה, דאע"ג שהן קודש, עכ"ס חולין מעוה מהלכה
עד שהוא מחללה כבר על הבהמה, וא"כ כשנאכדה, חולין נמורים
היא [ירושלמי כאן, ורמב"ם פ"ג משקלים ופ"ו משע"ט] (ב) (יב) שלח
בזק הבהמות: (ג) דאו פלוי עמי מעשר, ואף דמסתמא לא ביאו
כל קי דמי מעשר לירושלים שיהיה יותר מדמי עשירי ירושלים כקדמוון
בן גוריון וכו'. ו"ל רוב מעוה המסוללן ברחובות מעשר היה, וא"ל
עכ"פ שאר ימות השנה רובא היה, ובהן חולין מלוי. ו"ל סוקי
ירושלים מהכבדין בכל יום ואם אז נפל, כבר מלאוהי. משא"כ הר
הבית אינו מהכבדין, דלין חבק מלוי שם, דאסור לנכס לשם באבק
שברגליו, ומדמקום צבו, כיצד סרח האבק המעע והמעוה
נשאר במקומו: (ד) אבד דחנא ברמי סרקן מעוה שנמלאו סרקן
לשקלים, נקט נמי כל דימי מליאה עד ס"ה סוף מ"ג, אף דלדין לזמן
שייבות עם שקלים (ט) דממתנה אבריים כדרך עולה: (ז) ר"ל אש מלא עם חטיבות קטנות: (ח) ר"ל ודליה הן קרנן טבא על חטא דהיינו או חטאת
או אשם, שדין אכילת שניהם היה. או ל"ל דחטאת דוקא, דאשם אינו צד רק על ו מיני חטא [בגמ' פ"ט מ"ה] משא"כ חטאת צד על רוב החטאים.
אבל לקדשים קלים לא חיישין דלין דרך לנתתן בעזרה מדלין חלכין סס: (י) בין מה שנמלא בעורה או בירושלים: (יא) דהרי הוסס הדעה מהן
מלאמרן כשנאכדו והו"ל מדרבנן כעממא [בגמ' ד"ע א'], ואס"כ קאמר דנידן כהנאה או שלמים, ומאי נ"מ והרי בין קי וכן נשרף. אלא אפ"ס
פ"מ מהו ישרפנו, דלין לזולז בהן ולשרפן מיד, עד אחר עיבור לורה, דהיינו אחר זמן אכילתן, דחטאת נאכל יום ח' ולילה נלאחריו, ושלמים
יום ולילה יום, ואפ"ס שלמים אינו נשרף רק ביום ג', דנקפא לן מקרא [בגמ' כ"ו] דרק ביום שרפינן ליה (ב) (ג) (ד) ר"ל בערי ישראל:
סן

הואו לקרוביהם שיאכלו הם אותן אחר הרגל, ומינין שמהם נאכד.
והא דתלין במעוה של נוקחין עמי במעוה של מוכרין. ה"ט מסוס
דוקחין מרובים ממוכרים, ובמוון דאכורא דליקן צתר רובא:
(א) חולין נמצא סס: (יא) חולין ר"ל שהן מעוה חולין ממש, דהרי אסור
להכניס מעוה חולין לעזרה [בכרכות דס"ג ב']. אלא ר"ל שהן מבקלי'
שבשכה, דאע"ג שהן קודש, עכ"ס חולין מעוה מהלכה
עד שהוא מחללה כבר על הבהמה, וא"כ כשנאכדה, חולין נמורים
היא [ירושלמי כאן, ורמב"ם פ"ג משקלים ופ"ו משע"ט] (ב) (יב) שלח
בזק הבהמות: (ג) דאו פלוי עמי מעשר, ואף דמסתמא לא ביאו
כל קי דמי מעשר לירושלים שיהיה יותר מדמי עשירי ירושלים כקדמוון
בן גוריון וכו'. ו"ל רוב מעוה המסוללן ברחובות מעשר היה, וא"ל
עכ"פ שאר ימות השנה רובא היה, ובהן חולין מלוי. ו"ל סוקי
ירושלים מהכבדין בכל יום ואם אז נפל, כבר מלאוהי. משא"כ הר
הבית אינו מהכבדין, דלין חבק מלוי שם, דאסור לנכס לשם באבק
שברגליו, ומדמקום צבו, כיצד סרח האבק המעע והמעוה
נשאר במקומו: (ד) אבד דחנא ברמי סרקן מעוה שנמלאו סרקן
לשקלים, נקט נמי כל דימי מליאה עד ס"ה סוף מ"ג, אף דלדין לזמן
שייבות עם שקלים (ט) דממתנה אבריים כדרך עולה: (ז) ר"ל אש מלא עם חטיבות קטנות: (ח) ר"ל ודליה הן קרנן טבא על חטא דהיינו או חטאת
או אשם, שדין אכילת שניהם היה. או ל"ל דחטאת דוקא, דאשם אינו צד רק על ו מיני חטא [בגמ' פ"ט מ"ה] משא"כ חטאת צד על רוב החטאים.
אבל לקדשים קלים לא חיישין דלין דרך לנתתן בעזרה מדלין חלכין סס: (י) בין מה שנמלא בעורה או בירושלים: (יא) דהרי הוסס הדעה מהן
מלאמרן כשנאכדו והו"ל מדרבנן כעממא [בגמ' ד"ע א'], ואס"כ קאמר דנידן כהנאה או שלמים, ומאי נ"מ והרי בין קי וכן נשרף. אלא אפ"ס
פ"מ מהו ישרפנו, דלין לזולז בהן ולשרפן מיד, עד אחר עיבור לורה, דהיינו אחר זמן אכילתן, דחטאת נאכל יום ח' ולילה נלאחריו, ושלמים
יום ולילה יום, ואפ"ס שלמים אינו נשרף רק ביום ג', דנקפא לן מקרא [בגמ' כ"ו] דרק ביום שרפינן ליה (ב) (ג) (ד) ר"ל בערי ישראל:
סן

שנאכד היה רוב צביעה האחרת: (ב) ואין להקשות עכ"ס שמה נאכד
מהשקלים כשהנכסוס לנשכה. ו"ל כיון דחייב צלחריהון כולליל פ"ב, מותר
זהיר צבו שלא יאכדו עד שיובאו לנשכה. וכ"כ חין להקשות מיחוס שהן ממשות
שהכניסו להטיין לשופרות של קינין, שהקדישו עגלים מיד כשהכניסו.
ו"ל דמעוה הלכה רובא ניכחו עמי ממשות הקינין. ואין להקשות עוד
אמאי דמרינין נלין במלא חולק בין מלא קרוב לסופר זה או לסופר זה, הרי
מעוה הלכה רובא הוה וימול בתרי'. ל"ל דמיידי דהשופרות היל' עמדו
במקום שלא היו מלוי רגל בני אדם המוליאין המעות מהלכה, ובכ"ס
כ"ע מודו דלא חולין צתר רובא רק צתר קרוב [ובתוס' ב"ב דכ"ג ב' ד"ס
ביוסבת]. אמנם לתוס' [פסחים ד"ו ח' וב"מ דכ"ו ח'], חולין כחא שכן
מעוה חולין ממש, שהכניסו הבאים בעזרה, ואפילו נמצא סס ברגל סרוב
המעוה שבירושלים מעשר, עכ"ס חולין צתר רובא יומי דשחא, ואמרינן
דמקמי הרגל נאכד סס מעוה חולין, ואע"ג דאסור להכניס מעוה חולין
לעזרה, ה"ט בספרות דמחוי כמולינן סס לסחורה, אבל נצטע שרי.
ונפי דברייהם ל"ל דהא דלא חולין שהן ממשות על נשכה, משום דמעוה
חולין רובא ניכו עד מעוה הלכה. אמנם ק"ל לדבריהם א"כ מה מקמי
הירושלמי, דהרי מעוה שקלים קודם הן, עכ"ס מעוה חולין שהכניסו רובא
יניחו: (ג) [ולתוס' חגיגה דכ"א ח' ד"ה הוון, שכתבו דמשום מהכא
עמו:]

ד בהסח שנמצאת קמחין
כ"ט פ"ג, וי"ט פ"ג, וי"ט פ"ג
סמ"ל המוקדשים ס"ח פ"ג

שנויי נוסחאות
אברין. מותרין כ"ט
ובסמ"ל מותרות;
ב"ק. האבריים מותרים
ד' מירושלים ועד
כ"ט בירושלים ע"ד.
נקבות ד"ג וב"ק
ונקבות הרואי לפסחים
פסחים כ"ט הרואין
לפסח פסח. קודם
לרגל ד"ג. הרגל.

תוספות הדישים
ה הוי"ט ר"ח זכרים
שלוש ט"ו פ"ג במוטין
כ"ו גמרא קדושין ד' ל"ט
ע"כ ו"ל קט"ז להם לא
למא דכולין אמר הכונ
דעולות ושלמים שכיחם
יזכר מנחות וזכ"ט
לדרייתא כדכתיב הוי"ט
כ"ט ובידעמי מתין
רבי יוחנן כן. רק הקושא
שכ"ט ע"ל למען ג"כ
לשלמים מתין דיתל"ג
אח" ויקרינה עולה ונדמים
לשלמים. וז"ל משום דכתיב
חממה אין מללל אמר
שה"ל חמ"י בית דין.
ובבבלי מתין ר"י דמתין
עד שומם ויז"ל שתי
בהמות ומתה וכל הקושא'
הקט"ז שם בגמרא י"ל
דקאי אליבא דרבי אושטי'
דמוקי לה בבא לתוב
בדמיין כ"ו ע"ג וכן אח"י
ג"כ בירושלמי ק"ט ו"ל
פלגי וא"כ קט"ז ע"ל
הרמב"ם שפסק לכל
האקומות הגמ' כדכתב
הוי"ט וז"ל לפסוק כ"ט
וכ"ל וז"ל:
(ממאורש"א ז"ל):

לקומים
ג הוי"ט ר"ח ד"ר ט"ז
וכ"ו ומיין ק' וכו'. ג. וז"ל
מו"ט פ"ג ל"ק' דבש"ט
דמילין דף ז"ל מוקמי'
כדרי' למתני' אליבא דרב
מותרות משום כבילה דלא
מיטמי' וא"י איב"ל לא ל"ק'
דסקן הוא ומייה כבילה
לסוכין. וא"כ כיון דמדבני
ה"כ כ"ו דמפרשו (מתני'
אליבא דרב אחאי ע'
ומריים כבילה דלא כבש"ט
וגם בירוש' דרבא אמרו
כן לכרי' כבילות לוקי'
עליהן והחיבות מותרות
לא משם. (ע"פ):

צברי ישראל: אברים נבלות. שכן דרך שמוטין הנבלות
לאברים ומטליין בהנחות שאלכום הכלבים: החיבות מותרים.
שאלן רגילין לחמוך הנבלות לחיבות אלא הכשרות רגילין
לחמוך לחיבות קטטה למכרן לישראל או לתת אותה בסוך
הקדרה. וז"ל זה צביר שטולה ישראל.

אברין נבילות (א). חתיכות מותרות (ב).
ובשעת הרגל שהבשר מרובה (ג) אף
אברין מותרין: ד בהמה שנמצאת
מירושלם ועד מגדל עדר (ד). וכמידתה
לכל רוח זכרים עולות (ה). נקבות זכרי
שלמים (ו). רבי יהודה אומר הראוי
לפסחים (ז) פסחים. קודם לרגל שלשים
יום (ח): ד' בראשונה היו ממשכנין את
דמכרין כח הר"ב דאין הלכה כרב: ד' זכרים עולות. ודלמא
זכוי שלמים הן והא"ך מקריב האזכרים ומסיק דממתין לה עד שחומם
ומייטי שתי בהמות ומתה. ודלמא תודה היא. דמייטי כמי תודה.
והא צביא לחם דמייטי כמי לחם. ודלמא אשם הוא אשם בן
שתי שנים ואשתכח בן שנה. ודלמא אשם מטרע הוא. אשם
בזמן מזהיר וזירי ביה. ושלא בזמנו שלמים הוא. ודלמא בכור ומטרע הוא למחי'
הלכתא למיכלינהו בזמון. הכי נמי בזמון מתחילי. גמרא פרק שני דקדושין ד' כ"ה: נקבות זכרי שלמים. ולמא תודה היא דמייטי תודה.
והא צביא לחם. דמייטי נמי לחם. ודלמא חטאת היא. חטאת בת שנתה ואשתכח בת שתי שנים. ודלמא חטאת שעברה שנתה. לא
שכיח. ואשתכח בת שנתה מאי אמר רבי צביא בת שנתה כחטאת ולז"ל כונסה לפיפה והיא מתה מאליה. גמרא שם. ופסקה הרמב"ם
בפרק ו' מהלכות פסולי המוקדשים ועיין שם: רבי יהודה אומר הראוי לפסחים פסחים. כתב הר"ב והמולאו מותר לו להקריבו
לפסחו ואם יבא בעליו אחר כך יתן לו דמיו. ואין להסותה אללו עד שיבא דהוי דבר שאין עושה ואוכל דימכר כדחתן במשנה

אברין נבלות והאולנין לוקח לפי שנחנלם השליכות אברין: חתיכות מותרות.
ירושלמי חתיכות מותרות לא ממש מותרות אלא מותרות משום נבילה שאין
לוקח עליהן אצל אכור כבילה אברין נבילות ולוקח עליהן משום נבילות:
ובשעת הרגל שהבשר מרובה אפילו אברין מותרין. ולוקח מותר משום
נבילה אצל כבילה אכור ואע"ל דלמחרת פ' חיותי כולן מוכרות בשם שחוסה
וה' צביר נבילה ולקח מחמד מהן ואינו יודע מאליו [מהן] לקח כסוף אכור
ובגמרא הלך אחר הכוב ומותר בכבילה. הכס חתיכות ולא הרגיש כשפלא אצל
אברין שמה נחנלם והשליכות ולא כלמה מידו דמחוך כובדה היה מרגיש לפיך
השליכות לאברין: ד' בהמה שנמצאת וכו'. כפ"כ דקדושין מייטי לזה זכרים
עולות ופריך זכרים עולות הוא דהוי ושלמים לא הוה אמר ר' הושעיא בבא
לחוב בדמיין עסקין וסי' חיישין שמה עולות נינהו ור"מ היא דלמך
הקדש בזמיו חילל. תתי כה ר' יוחנן וכי אמורים לו לאדם חטא כשביל

ריבבין

שנויה בהקדמה אלא אמר ר' יוחנן ממתין לה עד שחומם ומייטי שתי
בהמות אחד לעולה ואחד לשלמים ומסיק דכלל מדי א' ליבא לפסוק:
ירושלמי אמר ר' יוחנן אומר לאדם לא ומשול בקדשים אלא אם רוב זכרים
עולות ואם רוב נקבות זכרי שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות
כ"ל עשה מילין לחולין ע"י מום וחזר ועושה אותן עולות ר' ועירא אמר
כמו דלמחרת תמן תניי ב"ד על המתורות שיקרבו עולות בן אומר הכא תניי
בית דין על האזכרות שיקרבו עולות אמר ר' יוס' לר' יעקב אין זה מויד
בתמה אי"ל מכיון שהוא תניי ב"ד אין זה מויד: הראוי לפסח. כגון זכר
וכן שנה ויש לפסח שמה פסח הוא הנמלא וסמוך לכסה שלשים יום ושמה
קגלו לזכר פסח ועדיין איכא לפסוקי צבאש נזיר ובאשם מטרע שהן בני
שנה אצל לא שכיחין: ד' במשכנין את מולתיה. שיבא נכסיה משלו
בעל כרתו:

(א) דברי רבינו המחבר מעורבין וכ"ל ומסיק דכלל מדי דאיכא לפסוקי
ובד"ס הראוי לפסח לריק למחוק מן ועדיין כ"ו עד לא שכיחין.

יכין תפארת ישראל

שעולה תקרב וחסאף תאלל. ודכרייה תמוהיה דהרי מפורש שילאו לבית
הסריפה. וכבר הקשו לי כן משם הגאון צדי כהונה ז"ל. ונ"ל דלתוס' אין
הטעם שיסרסו משום היסח הדעת, רק משום שמה עבר זמן אכילתן. מדע
מדלא קשה מתני' רבותא טפי, וינמא כשר חטאת ועולה שנאכל בעזרה,
אברים שנמצאו הרי הן עולות וכו', דהו"ל רבותא טפי, דלף דליבא חש
שעבר ומט, דהרי ידעינן מהי נאכל אפילו הכי פסיל משום היסח הדעת.
ואי"ל משום דכ"ג פלוגתא דרשב"ו ורבנן הוא [פסחים ד' ע"א] בקבר
שא"ד
שנה רוב ההבמות קרבעות הן, ועולות דקאמר מתני', לאו דוקא, אלא נקט
אחד מהקרבעות שיכולין להיות זכר, להכי ממתין עד שיומם, ומציא ג' זכרים, א' לעולה וז' לשלמים וז' לתודה ומחללן על זבח. דבאשם
ליכא לפסוקי, דאשם בן ז' שנים הוא, והכא מייירי שיעברו שהיא בן שנה, ובאשם מטרע וזכיר שהן בני שנה ליכא לפסוקי, ולא
שכיח, ובפסח נמי לא, בזמנו מזהר זכיר ביה, ושלא בזמנו שלמים הוא. ולכבוד נמי לא חיישין, דהרי נאכל בזמנו, והרי גם לא
נאכל בזמנו אלא שספקן ההמנ"ש: (ב) הכא נמי אחד מהרואין ליחם נקובה נקט, וממתין עד שחומם, ומייטי ב' בהמות א' לשלמים
וה' לתודה, ומחללן עליה. דבהעתא ליכא לפסוקי דחטאת בת שנתה ומייירי דזו בת ז' שנים, ואי"ל דלמא חטאת שעברה שנתה היא.
לא שכיחא. מיהו אם באמת בת שנתה היא, ספק חטאת היא, וכונסה לפיפה עד שחומם: (ב) שהוא זכר וכן שנה: (ב) קודם פסח,
דא

מעות שנמצאו פרק ז שקלים

ז' פ"ב דב"מ ובקדשים אי אפשר להמכר: ה נסכיה. פי' הר"ב שלש עשרונים וכו' והס"ד הכפול והיו הראוי לכן [ועין מה שכתבתי ברפ"ה]: משל עבור. ובכל מקום שאומר משל עבור הטובה בו שיביא מהרומת הלשכה רמב"ם. סוף פרקין. וכן כתב הר"ב לקמן גבי קנין ורש"י פרק ד' דמנחות לענין חזיתין וכתב דב"מ בפרק ד' מהלכות שקלים לפי שאלו בכלל מה ששנינו בריש פרק ד' שכל קרבנות עבור בתי מדרשות הלשכה: וזו אחד מן. זה שאמרו אחד מן הסדר מפרש לאיך שש נכרי כו' רש"י פרק ד' דמנחות דף כ"א.

ועל המלח ועל העצים שנים כ"ב רש"י פרק ג' דמנחות דף כ"א. [זהו נראה סודר לדבריו דבפרק ד' לה"ב יהיו ז' בלאו הא דלעיל. ולפי שלשון משמעותי זה אחד מן און לו טעם אלא כדפירש רש"י בפרק ד' לכת' ז"ל דו"ט שנים לאו למימרא שלטון הכהן הכהנים הם שנים אלא חובצתא בעלמא קאמר אלו שנים]: נכרי משל עולמו.

כרבי עקיבא דמ"ל דאין מקבלין מן אלא עולה דמ"ס כמשה ה' ריש פ"ק. ותנן הכא דנשקטין קרבין משלו הא דקאמר רבי עקיבא עולה. עולה וכל חביתה קאמר דהיינו נכסים. אבל נכסים לתדירו לא. כדליתא בגמ' דמנחות פרק ז' דף ע"ג: ממדינת הים. דכרו חכמים בזהוה דב"ה בזמן הבית לא שכיחי נכרים כולי האי. ועיין ריש פרק דלקמן. והרמב"ם בפ"ד מהלכות שקלים העתיק ממדינת החרה אפשר דבא לומר שאם הוא עומד במדינה אומרים לו הבא נסכיה. [ועיין למטה דל"ה ר' יהודה]: וכן גר בכתב וכו'. דלילוי ישראל שמת היה מקרבי יורשין נכרי וכו' כי כתב רש"י במנחות דף כ"א והכי תני בסוף פרק ט' דמנחות. ועיין בס' ולקמן בסמוך: [אם יש לו נכסים. שפירשן בחזיו דלאחר מיתה היו הכל הפקר חוס' דמנחות פרק ד' דף כ"א]: ותנאי בית דין הוא. הואיל וזה אינו הנאי בית דין ממש. אלא דאוקמוהו אדאורייתא כדפירש הר"ב דקרק התנא לחזור ולבנות ותנאי בית דין אלא דקביא מאפר פרה דלקמן דל"ה כמו למתו הכי וכו' תימא דמבוס פלוגתא דר"י תנא הכי קשיא מקיטין דלקמן: [ומיאו י"ל דלכפי תנא התא ותנאי ב"ד הואיל ואיתא לתרחי דאוקמוהו אדאורייתא וגם פליגי ר"י משא"כ פרה דלקמן דה"ב דאוקמוהו אדאורייתא כי תנא אכל ליה ביה פלוגתא. וקנין אף על גב דאית ביה פלוגתא ליה ביה אוקמתא אדאורייתא]: קריבא משל עבור. כתב הר"ב כיון שרוא דקא מדנקא לשהה התקינו דנגבו מיורשים. ויטלים לתקן כן לפי דאעמיתא דהכי ממעין כהן גדול שיהיו נכסיו משועבדים שאם ימות סורשו יתנו מנכסיו החזיתין דודאי מסתברא דאם לא ירשו שלא יהיו מחויבין להביא מצינאם ולהכי קרו לכו יורשים: רבי יהודה אומר וכו'. הר"ב פסק וסלקה כרבי יהודה והדין עמו דר"י ור"ם הלכה כר' יהודה כדליתא בפרק מי שגויא ואוהו [מו]: וקשיא

ועל המלח ועל העצים שנים כ"ב רש"י פרק ג' דמנחות דף כ"א. [זהו נראה סודר לדבריו דבפרק ד' לה"ב יהיו ז' בלאו הא דלעיל. ולפי שלשון משמעותי זה אחד מן און לו טעם אלא כדפירש רש"י בפרק ד' לכת' ז"ל דו"ט שנים לאו למימרא שלטון הכהן הכהנים הם שנים אלא חובצתא בעלמא קאמר אלו שנים]: נכרי משל עולמו. כרבי עקיבא דמ"ל דאין מקבלין מן אלא עולה דמ"ס כמשה ה' ריש פ"ק. ותנן הכא דנשקטין קרבין משלו הא דקאמר רבי עקיבא עולה. עולה וכל חביתה קאמר דהיינו נכסים. אבל נכסים לתדירו לא. כדליתא בגמ' דמנחות פרק ז' דף ע"ג: ממדינת הים. דכרו חכמים בזהוה דב"ה בזמן הבית לא שכיחי נכרים כולי האי. ועיין ריש פרק דלקמן. והרמב"ם בפ"ד מהלכות שקלים העתיק ממדינת החרה אפשר דבא לומר שאם הוא עומד במדינה אומרים לו הבא נסכיה. [ועיין למטה דל"ה ר' יהודה]: וכן גר בכתב וכו'. דלילוי ישראל שמת היה מקרבי יורשין נכרי וכו' כי כתב רש"י במנחות דף כ"א והכי תני בסוף פרק ט' דמנחות. ועיין בס' ולקמן בסמוך: [אם יש לו נכסים. שפירשן בחזיו דלאחר מיתה היו הכל הפקר חוס' דמנחות פרק ד' דף כ"א]: ותנאי בית דין הוא. הואיל וזה אינו הנאי בית דין ממש. אלא דאוקמוהו אדאורייתא כדפירש הר"ב דקרק התנא לחזור ולבנות ותנאי בית דין אלא דקביא מאפר פרה דלקמן דל"ה כמו למתו הכי וכו' תימא דמבוס פלוגתא דר"י תנא הכי קשיא מקיטין דלקמן: [ומיאו י"ל דלכפי תנא התא ותנאי ב"ד הואיל ואיתא לתרחי דאוקמוהו אדאורייתא וגם פליגי ר"י משא"כ פרה דלקמן דה"ב דאוקמוהו אדאורייתא כי תנא אכל ליה ביה פלוגתא. וקנין אף על גב דאית ביה פלוגתא ליה ביה אוקמתא אדאורייתא]: קריבא משל עבור. כתב הר"ב כיון שרוא דקא מדנקא לשהה התקינו דנגבו מיורשים. ויטלים לתקן כן לפי דאעמיתא דהכי ממעין כהן גדול שיהיו נכסיו משועבדים שאם ימות סורשו יתנו מנכסיו החזיתין דודאי מסתברא דאם לא ירשו שלא יהיו מחויבין להביא מצינאם ולהכי קרו לכו יורשים: רבי יהודה אומר וכו'. הר"ב פסק וסלקה כרבי יהודה והדין עמו דר"י ור"ם הלכה כר' יהודה כדליתא בפרק מי שגויא ואוהו [מו]: וקשיא

שנינו נוסחאות

ד' שהיה מביא נסכיה וכו' וכו'. אה נסכיה כד"ל. עמה נסכיה כד"ל ששביא נסכיה. חזרו להיות מניחין (אותה) כד"ל מי שהיו וליה אף איתא בגמ' מניחין (אף איתא בגמ' וכו' נכרי ששלח נכ"ס וכו' נכרית. ששילח וכו' נסוקין. שהשילח ושלח עמה נסכיה כד"ל גר"ס אמ' ש"ל. כד"ל וכו' וכו' נסכיה. נסכיה. (וכן גר בו משל עבור) כד"ל רש"י ליהא לכו ועי' חז"ל ד"ה וכו' אה. (אם) יש לו נכסים כד"ל ונ"ח. ותנאי במשנ"ל תני. שמת גדל ליהא נעשה.

תוספות חדשים

ו [במשנה] ושלח ענה הכוס פירוש דמי נסכיה כ"י מנחות דף כ"א אה הוא עמו עמא ומשנה:

לקוטים

ו ח"ים ד"ה וזה וכו' נראה סודר וכו' כ' כ"ע דלעולם לא סתרי אלא דכ"י גר גוי תניו אי' והאיך ע"ז ע"ש. ולא נראה דמאי עמא ח"כא למטה כלתו אי מבוס דגר וגוי דהיינו תני מיהא כיהו. רבי בע"כ גר נקט ממני' לאו דוקא אלא כמ"ס החז"ל לקמן דקט גר דלילוי ישראל שמת היה מקרבי יורשין וכו' נסכין. אף לעולם דה"ב ישראל שמת הוה כהן דלא שיק' לומר שקרבי יורשין כגון שלא יהיו נדבאין משל עבור. איך גר לאו דוקא אלא אורחא דמלתא נקט והי משום דתדירוהו נסכים הכהנים משל עבור. איך נחשבו בני יחד הוה דמס' והי אורחא דעמי אורחא לה למייר דהך דגר שמת (וה"ב) ישראל הוה דלא מקריב יורשים והוה דג"כ איה משל אלו כגומם בלאו נסכין משל עבור לאו חזיתין לאחד. ועס כ"י יס' הכרי קא פסק ליה מן התנהי מכל מקום גם כזה לא נחש דעמי. (ש"ל):

מוציאה בס' עד שהוא מביא נסכיה (ז' חזרו להיות מניחין אותה ובורחין. התקינו בית דין שיהיו נסכיה באין משל עבור (א): ן אמר רבי שמעון שבעה דברים התקינו בית דין. וזה אחד מהן (ב) נכרי ששלח עולמו ממדינת הים (ג) ושלח עמה נסכיה (ד) קריבין משלו. ואם לאו קריבין משל עבור. וכן גר שמת והניח זבחים. אם יש לו נסכים (ה) קריבין משלו. ואם לאו קריבין משל עבור (ו). ותנאי בית דין הוא על כהן גדול שמת (ז) שתהא מנחה (ח) קריבא משל עבור. רבי יהודה אומר משל יורשין.

אבל נכסים לתדירו לא. כדליתא בגמ' דמנחות פרק ז' דף ע"ג: ממדינת הים. דכרו חכמים בזהוה דב"ה בזמן הבית לא שכיחי נכרים כולי האי. ועיין ריש פרק דלקמן. והרמב"ם בפ"ד מהלכות שקלים העתיק ממדינת החרה אפשר דבא לומר שאם הוא עומד במדינה אומרים לו הבא נסכיה. [ועיין למטה דל"ה ר' יהודה]: וכן גר בכתב וכו'. דלילוי ישראל שמת היה מקרבי יורשין נכרי וכו' כי כתב רש"י במנחות דף כ"א והכי תני בסוף פרק ט' דמנחות. ועיין בס' ולקמן בסמוך: [אם יש לו נכסים. שפירשן בחזיו דלאחר מיתה היו הכל הפקר חוס' דמנחות פרק ד' דף כ"א]: ותנאי בית דין הוא. הואיל וזה אינו הנאי בית דין ממש. אלא דאוקמוהו אדאורייתא כדפירש הר"ב דקרק התנא לחזור ולבנות ותנאי בית דין אלא דקביא מאפר פרה דלקמן דל"ה כמו למתו הכי וכו' תימא דמבוס פלוגתא דר"י תנא הכי קשיא מקיטין דלקמן: [ומיאו י"ל דלכפי תנא התא ותנאי ב"ד הואיל ואיתא לתרחי דאוקמוהו אדאורייתא וגם פליגי ר"י משא"כ פרה דלקמן דה"ב דאוקמוהו אדאורייתא כי תנא אכל ליה ביה פלוגתא. וקנין אף על גב דאית ביה פלוגתא ליה ביה אוקמתא אדאורייתא]: קריבא משל עבור. כתב הר"ב כיון שרוא דקא מדנקא לשהה התקינו דנגבו מיורשים. ויטלים לתקן כן לפי דאעמיתא דהכי ממעין כהן גדול שיהיו נכסיו משועבדים שאם ימות סורשו יתנו מנכסיו החזיתין דודאי מסתברא דאם לא ירשו שלא יהיו מחויבין להביא מצינאם ולהכי קרו לכו יורשים: רבי יהודה אומר וכו'. הר"ב פסק וסלקה כרבי יהודה והדין עמו דר"י ור"ם הלכה כר' יהודה כדליתא בפרק מי שגויא ואוהו [מו]: וקשיא

אבל נכסים לתדירו לא. כדליתא בגמ' דמנחות פרק ז' דף ע"ג: ממדינת הים. דכרו חכמים בזהוה דב"ה בזמן הבית לא שכיחי נכרים כולי האי. ועיין ריש פרק דלקמן. והרמב"ם בפ"ד מהלכות שקלים העתיק ממדינת החרה אפשר דבא לומר שאם הוא עומד במדינה אומרים לו הבא נסכיה. [ועיין למטה דל"ה ר' יהודה]: וכן גר בכתב וכו'. דלילוי ישראל שמת היה מקרבי יורשין נכרי וכו' כי כתב רש"י במנחות דף כ"א והכי תני בסוף פרק ט' דמנחות. ועיין בס' ולקמן בסמוך: [אם יש לו נכסים. שפירשן בחזיו דלאחר מיתה היו הכל הפקר חוס' דמנחות פרק ד' דף כ"א]: ותנאי בית דין הוא. הואיל וזה אינו הנאי בית דין ממש. אלא דאוקמוהו אדאורייתא כדפירש הר"ב דקרק התנא לחזור ולבנות ותנאי בית דין אלא דקביא מאפר פרה דלקמן דל"ה כמו למתו הכי וכו' תימא דמבוס פלוגתא דר"י תנא הכי קשיא מקיטין דלקמן: [ומיאו י"ל דלכפי תנא התא ותנאי ב"ד הואיל ואיתא לתרחי דאוקמוהו אדאורייתא וגם פליגי ר"י משא"כ פרה דלקמן דה"ב דאוקמוהו אדאורייתא כי תנא אכל ליה ביה פלוגתא. וקנין אף על גב דאית ביה פלוגתא ליה ביה אוקמתא אדאורייתא]: קריבא משל עבור. כתב הר"ב כיון שרוא דקא מדנקא לשהה התקינו דנגבו מיורשים. ויטלים לתקן כן לפי דאעמיתא דהכי ממעין כהן גדול שיהיו נכסיו משועבדים שאם ימות סורשו יתנו מנכסיו החזיתין דודאי מסתברא דאם לא ירשו שלא יהיו מחויבין להביא מצינאם ולהכי קרו לכו יורשים: רבי יהודה אומר וכו'. הר"ב פסק וסלקה כרבי יהודה והדין עמו דר"י ור"ם הלכה כר' יהודה כדליתא בפרק מי שגויא ואוהו [מו]: וקשיא

ריבבין

ר' יהודה אומר משל יורשין בלא ובלוימה היתה קריבה ותניא בס' החב"ת שלמה שהרית ושלומה בין הערבים ובקומן לזונה הלא ע"ס החביתין א) פלניו אמורתי ה"ם] ועוד תניא ה"ם כ"ג שמת ולא מטי כ"ג אחר החזיו מנין טהא ממחה קריבא משל יורשין ת"ל והכ"ן במשיח החזיו מכוני יג"ש אותה יכול יקריבנה חז"ן ת"ל אותה אותה שלמה ול"א חכמה דכ"י ר' יהודה י'

תפארת ישראל

כ"ד הוא קבר שמנא. ליתא דהכ"ל שאני לזרעו מוכחז דלחיו שאנר הוא לחיו שמנא שמכירו. אע"כ דעסס הספול הכ"ל מהו שש עבד ומני אכל היסח הדעת אינו ספול רק ביצטו בידו ואיזי מבמרו [כפסחים ל"ד א'], ולא כ"כנאד וכן משמע נמי ביורשמי הכ"ל רמב"ם [פ"ט מפת"ק], דעסס דמנתי' דפסול משום שש עבור ומן אכילתו, י"ע. א"כ יסיה כהנו חוס' דמשמע מהכ"ל דכלילא כך חשאו אינו נספל משום היסח הדעת, מ"ל"ל נקט רמח"ל ע"י':

לא מליין פסחים ט"ו, ויקרבנו לפסח ולכשיטת בעליו יב"ס לו. אבל לא ישהנו עד אחר פסח שמא יצאו בעליו ויקרבו לפסחים. דמשה סידר לבעליו מזבית עושה ואוכל [כ"פ דכ"מ] ועוד דמשלמים לריד ליתן לכהן חזה וזבוק, ולריד נכסים משא"כ פסח [ועי' חוס' קידושין ד"ה ב' ד"ה ודלמא הראשון]: (בש) אה המוה"ל קרבן (ל) דהיינו ג' עשרונים לפי, וב' לאיל וכו' לבשט, והסמן והיו הראוי לכן [כ"ס פ"י כ"ד כ"ו]: (לא) כל משל עבור דפרקין, ר"ל מהרומת הלשכה. וק' א"כ לעיל במשנה ד' דאמרינן שיביא ג' בהמות, לתא לא חשאו שיעשרו וזברו כי ה"ב. ואת"ל דהאי דאוק' לה רבי יוחנן [קידושין ג' ב'] שיביא ג' בהמות (ש' פ"י ח"ה) סמך ח"ע על דברי ר' אשעי' ע"ס [ע"א] דמוקי לה בבא לחוב בדיניה, ופס"ס שהת"ל מ' מעלנו להחליף בזהם שמאל על ג' בהמות אחרות, כדי לתקן הכל, א"כ קשה אם און עינו זרם מלהפריש ג' בהמות לבי גזל דרמחמא איך ס"ד ס"ל מלמס בצבור הכספים ויניה הקרבן לברוח לחיוב. ואפשר דה"ק דא"כ לאמר שביא ה' בהמות אחרות לט' שהקרבנות הללו לריבוי כמו נסכים ולא ר"ה להביאן, היו ממשכתין לחיה בראשונה, אלא שסכרוא שאין תקנה לבהמה זו שנמלחה רק כשיחברד כנגדה ג' בהמות וגם ג' נסכים, היה קשה להם לנזור כל כך הרבה, והיו מניחין להכבדות הנמלחות, והיו בהמות בורחין והולכין, עד שהתקינו שיביאו נסכים משל עבור: (ב) דהיינו ק' דלעיל, ואיך ו' מפרש ואילן: (ג) ר"ל ממדינת החרה, דלילוי היה הנכרי כאל. היה אמרינן ליה הביא נסכים. וה"ס ישראל רק נקט נכרי מדרגתו לבלי לירע שרדיך נסכים: (ד) ר"ל דמי נסכים, דלילוי נסכים ממש הרי נעמאוי בידיו: (ה) שהפריש בחזיו: (ו) אכל ישראל שמת, יורשיו מביאין הנסכים מנכסיו, אבל גר אפילו היה נכסים כפי אחיי נכסיו כל שלא יאמן ממש לנסכים הרי שהאר הפקר: (ז) ולא מניו עדיין אחר פסחיו: (ח) הוא העשרות ה"ס מן הקריבין משל טה"ל בכל ס', שנעשים

ז' פ"ב דב"מ ובקדשים אי אפשר להמכר: ה נסכיה. פי' הר"ב שלש עשרונים וכו' והס"ד הכפול והיו הראוי לכן [ועין מה שכתבתי ברפ"ה]: משל עבור. ובכל מקום שאומר משל עבור הטובה בו שיביא מהרומת הלשכה רמב"ם. סוף פרקין. וכן כתב הר"ב לקמן גבי קנין ורש"י פרק ד' דמנחות לענין חזיתין וכתב דב"מ בפרק ד' מהלכות שקלים לפי שאלו בכלל מה ששנינו בריש פרק ד' שכל קרבנות עבור בתי מדרשות הלשכה: וזו אחד מן. זה שאמרו אחד מן הסדר מפרש לאיך שש נכרי כו' רש"י פרק ד' דמנחות דף כ"א.

ועל המלח ועל העצים שנים כ"ב רש"י פרק ג' דמנחות דף כ"א. [זהו נראה סודר לדבריו דבפרק ד' לה"ב יהיו ז' בלאו הא דלעיל. ולפי שלשון משמעותי זה אחד מן און לו טעם אלא כדפירש רש"י בפרק ד' לכת' ז"ל דו"ט שנים לאו למימרא שלטון הכהן הכהנים הם שנים אלא חובצתא בעלמא קאמר אלו שנים]: נכרי משל עולמו. כרבי עקיבא דמ"ל דאין מקבלין מן אלא עולה דמ"ס כמשה ה' ריש פ"ק. ותנן הכא דנשקטין קרבין משלו הא דקאמר רבי עקיבא עולה. עולה וכל חביתה קאמר דהיינו נכסים. אבל נכסים לתדירו לא. כדליתא בגמ' דמנחות פרק ז' דף ע"ג: ממדינת הים. דכרו חכמים בזהוה דב"ה בזמן הבית לא שכיחי נכרים כולי האי. ועיין ריש פרק דלקמן. והרמב"ם בפ"ד מהלכות שקלים העתיק ממדינת החרה אפשר דבא לומר שאם הוא עומד במדינה אומרים לו הבא נסכיה. [ועיין למטה דל"ה ר' יהודה]: וכן גר בכתב וכו'. דלילוי ישראל שמת היה מקרבי יורשין נכרי וכו' כי כתב רש"י במנחות דף כ"א והכי תני בסוף פרק ט' דמנחות. ועיין בס' ולקמן בסמוך: [אם יש לו נכסים. שפירשן בחזיו דלאחר מיתה היו הכל הפקר חוס' דמנחות פרק ד' דף כ"א]: ותנאי בית דין הוא. הואיל וזה אינו הנאי בית דין ממש. אלא דאוקמוהו אדאורייתא כדפירש הר"ב דקרק התנא לחזור ולבנות ותנאי בית דין אלא דקביא מאפר פרה דלקמן דל"ה כמו למתו הכי וכו' תימא דמבוס פלוגתא דר"י תנא הכי קשיא מקיטין דלקמן: [ומיאו י"ל דלכפי תנא התא ותנאי ב"ד הואיל ואיתא לתרחי דאוקמוהו אדאורייתא וגם פליגי ר"י משא"כ פרה דלקמן דה"ב דאוקמוהו אדאורייתא כי תנא אכל ליה ביה פלוגתא. וקנין אף על גב דאית ביה פלוגתא ליה ביה אוקמתא אדאורייתא]: קריבא משל עבור. כתב הר"ב כיון שרוא דקא מדנקא לשהה התקינו דנגבו מיורשים. ויטלים לתקן כן לפי דאעמיתא דהכי ממעין כהן גדול שיהיו נכסיו משועבדים שאם ימות סורשו יתנו מנכסיו החזיתין דודאי מסתברא דאם לא ירשו שלא יהיו מחויבין להביא מצינאם ולהכי קרו לכו יורשים: רבי יהודה אומר משל יורשין.

אבל נכסים לתדירו לא. כדליתא בגמ' דמנחות פרק ז' דף ע"ג: ממדינת הים. דכרו חכמים בזהוה דב"ה בזמן הבית לא שכיחי נכרים כולי האי. ועיין ריש פרק דלקמן. והרמב"ם בפ"ד מהלכות שקלים העתיק ממדינת החרה אפשר דבא לומר שאם הוא עומד במדינה אומרים לו הבא נסכיה. [ועיין למטה דל"ה ר' יהודה]: וכן גר בכתב וכו'. דלילוי ישראל שמת היה מקרבי יורשין נכרי וכו' כי כתב רש"י במנחות דף כ"א והכי תני בסוף פרק ט' דמנחות. ועיין בס' ולקמן בסמוך: [אם יש לו נכסים. שפירשן בחזיו דלאחר מיתה היו הכל הפקר חוס' דמנחות פרק ד' דף כ"א]: ותנאי בית דין הוא. הואיל וזה אינו הנאי בית דין ממש. אלא דאוקמוהו אדאורייתא כדפירש הר"ב דקרק התנא לחזור ולבנות ותנאי בית דין אלא דקביא מאפר פרה דלקמן דל"ה כמו למתו הכי וכו' תימא דמבוס פלוגתא דר"י תנא הכי קשיא מקיטין דלקמן: [ומיאו י"ל דלכפי תנא התא ותנאי ב"ד הואיל ואיתא לתרחי דאוקמוהו אדאורייתא וגם פליגי ר"י משא"כ פרה דלקמן דה"ב דאוקמוהו אדאורייתא כי תנא אכל ליה ביה פלוגתא. וקנין אף על גב דאית ביה פלוגתא ליה ביה אוקמתא אדאורייתא]: קריבא משל עבור. כתב הר"ב כיון שרוא דקא מדנקא לשהה התקינו דנגבו מיורשים. ויטלים לתקן כן לפי דאעמיתא דהכי ממעין כהן גדול שיהיו נכסיו משועבדים שאם ימות סורשו יתנו מנכסיו החזיתין דודאי מסתברא דאם לא ירשו שלא יהיו מחויבין להביא מצינאם ולהכי קרו לכו יורשים: רבי יהודה אומר וכו'. הר"ב פסק וסלקה כרבי יהודה והדין עמו דר"י ור"ם הלכה כר' יהודה כדליתא בפרק מי שגויא ואוהו [מו]: וקשיא

ריבבין

ר' יהודה אומר משל יורשין בלא ובלוימה היתה קריבה ותניא בס' החב"ת שלמה שהרית ושלומה בין הערבים ובקומן לזונה הלא ע"ס החביתין א) פלניו אמורתי ה"ם] ועוד תניא ה"ם כ"ג שמת ולא מטי כ"ג אחר החזיו מנין טהא ממחה קריבא משל יורשין ת"ל והכ"ן במשיח החזיו מכוני יג"ש אותה יכול יקריבנה חז"ן ת"ל אותה אותה שלמה ול"א חכמה דכ"י ר' יהודה י'

תפארת ישראל

כ"ד הוא קבר שמנא. ליתא דהכ"ל שאני לזרעו מוכחז דלחיו שאנר הוא לחיו שמנא שמכירו. אע"כ דעסס הספול הכ"ל מהו שש עבד ומני אכל היסח הדעת אינו ספול רק ביצטו בידו ואיזי מבמרו [כפסחים ל"ד א'], ולא כ"כנאד וכן משמע נמי ביורשמי הכ"ל רמב"ם [פ"ט מפת"ק], דעסס דמנתי' דפסול משום שש עבור ומן אכילתו, י"ע. א"כ יסיה כהנו חוס' דמשמע מהכ"ל דכלילא כך חשאו אינו נספל משום היסח הדעת, מ"ל"ל נקט רמח"ל ע"י':

לא מליין פסחים ט"ו, ויקרבנו לפסח ולכשיטת בעליו יב"ס לו. אבל לא ישהנו עד אחר פסח שמא יצאו בעליו ויקרבו לפסחים. דמשה סידר לבעליו מזבית עושה ואוכל [כ"פ דכ"מ] ועוד דמשלמים לריד ליתן לכהן חזה וזבוק, ולריד נכסים משא"כ פסח [ועי' חוס' קידושין ד"ה ב' ד"ה ודלמא הראשון]: (בש) אה המוה"ל קרבן (ל) דהיינו ג' עשרונים לפי, וב' לאיל וכו' לבשט, והסמן והיו הראוי לכן [כ"ס פ"י כ"ד כ"ו]: (לא) כל משל עבור דפרקין, ר"ל מהרומת הלשכה. וק' א"כ לעיל במשנה ד' דאמרינן שיביא ג' בהמות, לתא לא חשאו שיעשרו וזברו כי ה"ב. ואת"ל דהאי דאוק' לה רבי יוחנן [קידושין ג' ב'] שיביא ג' בהמות (ש' פ"י ח"ה) סמך ח"ע על דברי ר' אשעי' ע"ס [ע"א] דמוקי לה בבא לחוב בדיניה, ופס"ס שהת"ל מ' מעלנו להחליף בזהם שמאל על ג' בהמות אחרות, כדי לתקן הכל, א"כ קשה אם און עינו זרם מלהפריש ג' בהמות לבי גזל דרמחמא איך ס"ד ס"ל מלמס בצבור הכספים ויניה הקרבן לברוח לחיוב. ואפשר דה"ק דא"כ לאמר שביא ה' בהמות אחרות לט' שהקרבנות הללו לריבוי כמו נסכים ולא ר"ה להביאן, היו ממשכתין לחיה בראשונה, אלא שסכרוא שאין תקנה לבהמה זו שנמלחה רק כשיחברד כנגדה ג' בהמות וגם ג' נסכים, היה קשה להם לנזור כל כך הרבה, והיו מניחין להכבדות הנמלחות, והיו בהמות בורחין והולכין, עד שהתקינו שיביאו נסכים משל עבור: (ב) דהיינו ק' דלעיל, ואיך ו' מפרש ואילן: (ג) ר"ל ממדינת החרה, דלילוי היה הנכרי כאל. היה אמרינן ליה הביא נסכים. וה"ס ישראל רק נקט נכרי מדרגתו לבלי לירע שרדיך נסכים: (ד) ר"ל דמי נסכים, דלילוי נסכים ממש הרי נעמאוי בידיו: (ה) שהפריש בחזיו: (ו) אכל ישראל שמת, יורשיו מביאין הנסכים מנכסיו, אבל גר אפילו היה נכסים כפי אחיי נכסיו כל שלא יאמן ממש לנסכים הרי שהאר הפקר: (ז) ולא מניו עדיין אחר פסחיו: (ח) הוא העשרות ה"ס מן הקריבין משל טה"ל בכל ס', שנעשים

א על המלח. מנתח כ"א
ט"ז, מ"ד פ"ה מ"א מעלה
ה"י: ועל הפרה. מ"י שס
פ"ג ה"ס: ד"י יוסי אומר.
מ"י פ"ג מ"ט כלל המלח ה' ט"ט

שנויי גומחות
א ועל הקנין הפסולות
גד"ד הקנינים. וכן נסתוק;
כ"ה וזכ"א ועל
הקנינים ועל הפסולות.
ואולי הוא נוסחא ישרה
וכונה קנינים שאדנו או
שנפלו וכוונתו ש"ה הרכ"ז
ול"ז בדברי ר' יוסי וע"ז
יודע"ל כלן הניחו יודע"ז
וזכ"ל נ"ט ר"ש פירוקן.
באור גד"ד באומ"ל:
קריבות. המספק בו'
מספק; נמשכ"ל. הוא
מספק; נמשכ"ל. המספק.
בו' מספיק; כ"ה
המספק. הוא מספיק (?)
וע"ד מס' שכתב שאלו
כאן מן לשון און פוסקין
על הפרות (כ"ה ט"ז,
כ"ו) ואולי נכון.

תוספות חדשים
שם בהר"ב ד"ה
ושל"מ היתה קריבה
כו' דקא מרחקא לשכ"ה נ"ו
עכ"ל ל"י שבכל שנה היו
נרבי"ן לבד כדאמרינן
נימנא שנת רשעים
תקטרתה זה מקדש שני
שעמדו יותר משלש שנות
הימים דכל אי לא הוי
שמו עכ"ל רש"י נמנאות
דף לא ט"ז ועוד ל"ל כיון
שממנו ע"י ממנו מפי
המלכות היו שובין כדכ"ה
עד שממנו דמקדש
רחשון היו רואין מי
גדול נמנאות ממנה
אוהו מיפך באוהו יוס
משל"ז במקדש שני על
דך אהא תמרה ובעש
לכ"ה וק"ל
(ממחברותי' ז' ט"ו);
א בהר"ב ד"ה שלא כ"ו
מאמר האות כ"ו עכ"ל
לשון הש"ס דגמנות דקא
פרש מספק האות ופירש"י
כגון שמתא בנסק עמא
מת כגון סביות ופרעות
ופירשו לאות שבוש מעילה
דכ"ה נראה לנאמר בדברי
הר"ב כי מאמר אוןלו הכנה:
מיי"ש ד"ה וע"ז הקנין
הפסולות כ"ו דל"ה האך
כ"י עומד ע"כ כ"ו עכ"ל
ול"ז דאין לריד ליה דל"ה
בדברים דף ל"ח ע"כ דל"ה
כל לריבין דעה מן
ממחברותי' כפרה שאין לריבין
דעת פעלים שהרי ארס
מביא קרבן על בניו ונבונה
הקנינים ומאליבין בוכהים
עכ"ל וכו' הרמב"ם פ"א
ממ"כ איך איך כן מקריבין
כלל דעת מל"כ שאין
ריבין להיות שם וכן ל"ל
ג"כ על הה דל"ה כ"ה
דגינאין משכ"ג' הסולת
תעלה ממדינת היס
מקריבין אותו כ"ו ונ"ס קשה
שכח"ט המנה (ממחברות
ל"ט

וקשיא על הרמב"ם שכתב ואין הלכה כר' יהודה. וכן כפ'
רביעי מהלכות שקלים כתב כר' שמעון. אבל בפרק ג' מהלכות
תמידין פסק כר' יהודה. וכן בפירושו לכוף פרק ד' דמנחות
כתב הלכה כרבי יהודה וכתיב בסוף משנה מהלכות שקלים
דמ"ט בשקילה לאו דוקא אלא אנב
גרר' דאליך שהם תנאי בית דין נקטה.
עד כאן. והדן עמו שכן לריד לומר
גם כן לעיל מהך בנכרי. שהעתיק נמי
מכתבו דלא שלח עמה דמי נכסי.
דמשמע הו' שלח מביאין [מה] ששלח.
ובפ"ג' מהלכות מעשה הקרבנות פסק
דנכריס און מביאין נכסיס אלא
דבשקליס אנב גרר' נקטה ובלשון הר"ר קורקוס שהביא כ"ה כמעט
להרמב"ם שפסק דלא כמשנתינו ראיתי שערוריה שכתב שמן
אמשנה ובכ"ה שדברים חמורה וכתיב בשמשנה אמרו ואין מביאין
עליהן נכסיס. ושינה ושלש פעמים רבות להזכיר המשנה
ובמחילה מצדו שהמדפים הטעויה שהדפיס מהניטין על פיסאך
דכ"ה ואלו משנה היא כלל: ושלימה היתה קריבה.
מסקין בגמ' סוף פרק ד' דמנחות דבין צדקר בין בערב ואין
טופלין שמה ולבונה. כמו שכתב הרמב"ם בפרק ג' מהלכות
תמידין: א' שיהו סהכניס נאותן צדק. פי' הר"ב אבל לאכלה
חולין כו' כדי שיהו הקרבנות נחלוקין על הסכפ. ב"כ.
ומייתי לה במנחות פרק ג' דף כ"א והערתה ממנה יאכלו אהרן
ובניו וגו'. ובסיפא כתיב יאכלו רישא בזמן שהיא מעוטה
יאכלו עמה חולין ותרומה וסיפא יאכלו לכה בזמן שהיא
מרוכה: שלא יהו מועלין באפרה. מ"ט הר"ב כיון דחזו
דקא מולוו בה בפרק ד' דמנחות בגמ' דף ל"ב וקא עבדי מיניה
ללכתן פירש"י דאפר מרפה מכה ח"ט כפי' הרמב"ם בחבורותיהן
ל"ל בחבורותיהן: ועל הקנין הפסולות. פירש הר"ב המחווייבס
קנין מביאים כו' והולכין להן כו' ולריד לומר דתקנת נביאים
ראשונים בצמעות קאי נמי הקרבנות יחיד כגון הקנין דל"ה
היאך קרבנו של אדם קרב והוא אינו עומד על בניו כדנהגן
כל זה במשנה ב' פרק ד' דמנחות:

**ושלימה היתה קריבה י"ט: א על המלח.
ועל העצים ב) שיהו הכהנים נאותים בהן אא.
ועל הפרה ט) שלא יהו מועלין באפרה טז.
ועל הקנין הפסולות טז) שיהו באות משל
צבור רבי יוסי אומר המספק את הקנין טז)
מספק את הפסולות:**

דברי ר' שמעון שהאכלה כהן מן הצבור. ולא מן החוריה. מפרש
בגמרא דשתי הקטות הוון בחמה מדאורייתא קריבה משל לצבור.
מדכתיב חק עולם כדאמרינן. כיון שראו דקא מרחקא לשכ"ה שהקנין
לדינבו מורשים. כיון דחזו דקא פשעו בה ואקמוה אדאורייתא.
וגמלחת עכשיו קריבה מן הצבור בתנאי בית דין דאוקמוה
אדאורייתא: א' שיהיו הכהנים נאותים בהן. דוקא לאכלה
הקרבנות. אבל לאכלה חולין אפילו למוח חולין הגאכלין בעזרה
עם הקרבנות כדי שיהו הקרבנות נחללים על השוכב און נאותים
בהן: שלא יהו מועלין באפרה. דמן הסורה אין מועלין
באפרה. דכתיב (נמדנר י"ט) חטאת היא זה מועלין ואין
מועלין באפרה כיון דחזו דקא מולוו בה גזרו באפרה מעילה
כיון דחזו דקא פרש [מאפר] האות אוקמוה אדאורייתא: ועל
הקנין הפסולות. המחויבין קנין מביאין מעות וטהנים לשופר
ובית דין לוקחין המעות וקונים בהן קנין והבעלים הולכים להם
ובמכיס על בית דין שיקריבו קניהן ואם פרחו הקנין או נמלאו
פסולים תנאי בית דין הוא שיקחו אחרים מרמי הלשכה ומקמיס
אותם לבעלים ויולאין בהן ידי חובתן: רבי יוסי אומר. אותו
שהוא רגיל לספק את הקנין שפסק דמים עם הגזברים לחזק
להם כל הקנין הנריכים. הוא חייב להחליף כל שיםלא בהן
פסול כדנהגן לעיל פרק התרומה אינו מקבל מעותיו עד שיהיה
המוצא מרנה ואם החמיץ היין או התלעט הסולת מחוריין אותו
לנוכח כך אם נפסל העוף אמר לקחחו מחזירו לו והוא מחזיר
אח הרמים והלכה כר"י דהכי אמרינן בירושלמי תנאי בית דין

הוא המספק את הקנין את האזודות ותה הפסולות:

ר"ב ב' י
באפרה אין מועלין כיון דחזו דקא מולוו וקא עבדי למכתן גזרו
בה מעילה כיון דקא חזו דקא פרשו מספק האות אוקמוה אדאורייתא:
ועל הקנין הפסולות. קני חובה שנפסלו והיא אינה יודעת ואוכלת בקדשים
לעצב והיא מתוסרת כפרה ובכרת היא תיקנו ב"ד שיהו צלות משל לצבור:
המספק את הקנין שהגזר לוקח את הקנין מאחד דמים קלוין וקאבה
שלהן כדמפרש בסוף פרק קמח דכריתות אמר רש"י המעשה הזה אם אכין בליה
עד שיהו דביריין נכנס ודרס ולימד האשה שיש עליה חמש נידות ודאזה
מביאה קרבן ואוכלת בנכסיה ואין השאר עליהן חובה ועמדו קנין בו ביום
צרכתוס ומייתי לה נמי בבב"ב פרק בתרה (דקס"ו) והכי אמרינן בכריתות כפי'
ב' נכרי שתנייר בזמן הזה לריד שיפריש רובע א' שקל לקוט ליהו דינר:
א' וכו' המבורחים נמשך ד' נחליו.

וכתיב (טז) והכין המשיח תחתיו מצניו והפי משמע והכין
המשיח שמה. תחתיו אחד מצניו יעשה אותה: ושלימה
היתה קריבה. כשיחא באה משל לצבור לר"ט או משל יורשים
לרבי יהודה. שערון שלם היתה קריבה ולא חלי עשרון. ר' שמעון
מפיק ליה מכליל מקמר שלא יקטיורו
להלאין אלא כולה כשהיא באה משל
לצבור. ורבי יהודה מפיק ליה מדכתיב
מצניו יעשה אותה. כשהחמד מצניו
מקריב לאחר שמת אביו דהיינו יורש'י
יעשה אותה ולא חליה והלכה כרבי
יהודה שמשל יורשים היא באה. והא
דהן במחתינן דתנאי בית דין הו' הו'
לדברי ר' שמעון שהאכל כהן מן הצבור. ולא מן החוריה. מפרש
בגמרא דשתי הקטות הוון בחמה מדאורייתא קריבה משל לצבור.
מדכתיב חק עולם כדאמרינן. כיון שראו דקא מרחקא לשכ"ה שהקנין
לדינבו מורשים. כיון דחזו דקא פשעו בה ואקמוה אדאורייתא.
וגמלחת עכשיו קריבה מן הצבור בתנאי בית דין דאוקמוה
אדאורייתא: א' שיהיו הכהנים נאותים בהן. דוקא לאכלה
הקרבנות. אבל לאכלה חולין אפילו למוח חולין הגאכלין בעזרה
עם הקרבנות כדי שיהו הקרבנות נחללים על השוכב און נאותים
בהן: שלא יהו מועלין באפרה. דמן הסורה אין מועלין
באפרה. דכתיב (נמדנר י"ט) חטאת היא זה מועלין ואין
מועלין באפרה כיון דחזו דקא מולוו בה גזרו באפרה מעילה
כיון דחזו דקא פרש [מאפר] האות אוקמוה אדאורייתא: ועל
הקנין הפסולות. המחויבין קנין מביאין מעות וטהנים לשופר
ובית דין לוקחין המעות וקונים בהן קנין והבעלים הולכים להם
ובמכיס על בית דין שיקריבו קניהן ואם פרחו הקנין או נמלאו
פסולים תנאי בית דין הוא שיקחו אחרים מרמי הלשכה ומקמיס
אותם לבעלים ויולאין בהן ידי חובתן: רבי יוסי אומר. אותו
שהוא רגיל לספק את הקנין שפסק דמים עם הגזברים לחזק
להם כל הקנין הנריכים. הוא חייב להחליף כל שיםלא בהן
פסול כדנהגן לעיל פרק התרומה אינו מקבל מעותיו עד שיהיה
המוצא מרנה ואם החמיץ היין או התלעט הסולת מחוריין אותו
לנוכח כך אם נפסל העוף אמר לקחחו מחזירו לו והוא מחזיר
אח הרמים והלכה כר"י דהכי אמרינן בירושלמי תנאי בית דין

ר"ב ב' י
דברי ר' שמעון שהאכל כהן מן הצבור. ולא מן החוריה. מפרש
בגמרא דשתי הקטות הוון בחמה מדאורייתא קריבה משל לצבור.
מדכתיב חק עולם כדאמרינן. כיון שראו דקא מרחקא לשכ"ה שהקנין
לדינבו מורשים. כיון דחזו דקא פשעו בה ואקמוה אדאורייתא.
וגמלחת עכשיו קריבה מן הצבור בתנאי בית דין דאוקמוה
אדאורייתא: א' שיהיו הכהנים נאותים בהן. דוקא לאכלה
הקרבנות. אבל לאכלה חולין אפילו למוח חולין הגאכלין בעזרה
עם הקרבנות כדי שיהו הקרבנות נחללים על השוכב און נאותים
בהן: שלא יהו מועלין באפרה. דמן הסורה אין מועלין
באפרה. דכתיב (נמדנר י"ט) חטאת היא זה מועלין ואין
מועלין באפרה כיון דחזו דקא מולוו בה גזרו באפרה מעילה
כיון דחזו דקא פרש [מאפר] האות אוקמוה אדאורייתא: ועל
הקנין הפסולות. המחויבין קנין מביאין מעות וטהנים לשופר
ובית דין לוקחין המעות וקונים בהן קנין והבעלים הולכים להם
ובמכיס על בית דין שיקריבו קניהן ואם פרחו הקנין או נמלאו
פסולים תנאי בית דין הוא שיקחו אחרים מרמי הלשכה ומקמיס
אותם לבעלים ויולאין בהן ידי חובתן: רבי יוסי אומר. אותו
שהוא רגיל לספק את הקנין שפסק דמים עם הגזברים לחזק
להם כל הקנין הנריכים. הוא חייב להחליף כל שיםלא בהן
פסול כדנהגן לעיל פרק התרומה אינו מקבל מעותיו עד שיהיה
המוצא מרנה ואם החמיץ היין או התלעט הסולת מחוריין אותו
לנוכח כך אם נפסל העוף אמר לקחחו מחזירו לו והוא מחזיר
אח הרמים והלכה כר"י דהכי אמרינן בירושלמי תנאי בית דין
(א' נראה דכן היה גורם שם בגמ' רובע שקל אבל לפינוי הגר' שם רובע

הוא המספק את הקנין את האזודות ותה הפסולות:

ר"ב ב' י
באפרה אין מועלין כיון דחזו דקא מולוו וקא עבדי למכתן גזרו
בה מעילה כיון דקא חזו דקא פרשו מספק האות אוקמוה אדאורייתא:
ועל הקנין הפסולות. קני חובה שנפסלו והיא אינה יודעת ואוכלת בקדשים
לעצב והיא מתוסרת כפרה ובכרת היא תיקנו ב"ד שיהו צלות משל לצבור:
המספק את הקנין שהגזר לוקח את הקנין מאחד דמים קלוין וקאבה
שלהן כדמפרש בסוף פרק קמח דכריתות אמר רש"י המעשה הזה אם אכין בליה
עד שיהו דביריין נכנס ודרס ולימד האשה שיש עליה חמש נידות ודאזה
מביאה קרבן ואוכלת בנכסיה ואין השאר עליהן חובה ועמדו קנין בו ביום
צרכתוס ומייתי לה נמי בבב"ב פרק בתרה (דקס"ו) והכי אמרינן בכריתות כפי'
ב' נכרי שתנייר בזמן הזה לריד שיפריש רובע א' שקל לקוט ליהו דינר:
א' וכו' המבורחים נמשך ד' נחליו.

י כ"י תפארת ישראל יכ"ן

מחאפר על מכה, גזרו בה רבנן מעילה, ומדחו דפרשו מספק
הזאה, מחשש מעילה, הדך הקמות אדאורייתא: (טז) שהמחויבין
קניין נותנין מעות לשופר, וב"ד קניין את הקנין באותו יום [כפי'
פי' ל"ח] ואם נפסלו או פרוחו, קריבות משל לצבור, ודוקא אם נפסלו
מאתן שקנו בכ"י, אבל אם הביאו הן עלמא קניהן, ופרחו מולוו
ונפסלו, הן עלמא לריכות להביא חחרות כמפורש בכל מסכת קניין:
(טז) אותו שפסק עם הגבולין להספיק בבער ידוע כל הקנין הנריכין:
ז

מעות שנמצאו פרק ז שקלים

כללא דקפדו

בעיר או בשעת היגול להבשר מרובה אפי' ציבורים סגור הדין מותר ומדברין אמור משום בשר שנחטף מעין: מ"ד, ה. כהמה שנמצאת מירושלים ועד מגדל עדר [שם עיר] וכמדתה לכל רוח אם נקבה בת שנתה, כונסה לכיפה עד שהמות שמא הסאת היא; היתה בת שנים, וביאנה שלמים ויביא עמה לחם שמא תודה היא [כלו] דמתנה עליה ואומר, אם שלמים הרינו מקריבה לשם שלמים, ואם תודה הרינו מקריבה לשם תודה דתרויהו קדשים קלים ניהו ומתנותיהם שוה ותאכל כחמור שבהם ליום ולילה עד חצות: מצא זכר בן שתי שנה אין לו תקנה, שמא אשם עריון לא כפרו בעליו; מצא זכר בן שנה מניחו עד שיפול בו מום ומביא ב' בהמות תחתיו ומתנה, אם עולה הוא, זה עולה תחתיו, ואם שלמים, זה שלמים תחתיו, ומקריב האחת עולה ונסכים משל צבור והאחר שלמים [ומתנה עליה שמא תודה היא כלעיל] עם הלחם שמא תודה היא, והנמצא יאכל במופו דאפי' היה כבוד או מעשר נאכל במופו, וא"ל שמא פסח הוא, דבזמנו הכל נוהגין, ולאחר זמנו היו שלמים ונאכל במופו, ולאשם דגורו או דנצורע דלא שכיח ליבא למיחוש: מ"ו, ז. כבר הוכרנו הנסכים שבבאין תחרותה השכה דקרבן הנמצא, והנכריים, ורדו וחתיון ככה"ג שמת יהוא מו' דברים שהחזיקו הב"ד ועוד ותיקנו על המלה ועצים כשעריכוין לאכילת קדשים שיהו הכהנים אף תחתיו המיוחדת למובה; ועל פרה אדומה שלא יהו מועלין באפרה אף דמדברבן גזרו ביה במעילה; ועל המחוויבין קנין שנתנו מעות לשומר זב"ד קנין את הקנין באותו יום, ואם נפסלו או פרחו קריבות משל ציבור:

פרק ז משנה א מעות שנמצאו בין שומרות של שקלים לשומרות של נדרבה [ש' ה"ב רמ"ב] קרוב לשקלים ופלו לשקלים לנדרבה יפלו לנדרבה, כהמה על מחצה יפלו לנדרבה, נדרבה כולה עולה, משא"כ שקלים מסתפקין מהן לעולות ולדברים אחרים, וכן כל המעות הנמצאות בין כל שומר לשומר יפול לקרוב, וכמחצה למחצה אם בין עמים ללבונה, לבונה; בין קנים לגוולי עולה, לגוולי עולה, וכן בין חולין למע"ש, ולעולם במחצה למחצה תמיד להחמיר; וכל המעות הנמצאות בהר הבית חולין, שאין הגזבר מוציא מעות פחרות הלשכה עד שהוא מחלל על הבהמות שזוקף לקרבנות: מ"ב. מעות הנמצאות לפני סוהרי בהמה בירושלים לשולם מעשר, שחוקת רוב השם מביאין מעות מעשר וקנין בו בהמות; והנמצאות בירושלים ואפי' דיגרי זב עם הכסף ועם המעות הרי אלו חולין והואיל ושוקו ירושלים מסתבדין בכל יום, ובמצא ברנגל הכל מעשר: מ"ג. בשר הנמצא בעורה איברים עולות, דעולה מנתה לנתחים ולא חותכין לחתיכות דבולה כליל, וחתיכות הסאת, והנמצא בירושלים שלמים והכל חזיר צורתן [כלו] שמתיון עד שנפסל בלינה] וישרף שמא נותר הוא, וחוקת עולה והמאת מועיל רק, למי שעבר ואכל, דבאכל ישראל הנמצא בירושלים אינו מביא קרבן מעולות שלמים הוא, וכן לא באוכל כהן חתיכות הנמצאות בעורה דמפאת הוא, משא"כ באכל אברים הנמצאים בעורה דמביא קרבן מעילה; ואפי' ראין חייב על ספק מעולות אשם תלוי ככריתות דכ"ב א', באן הוא כוזרי; נמצא בגבולין בעיר ישראל איברים נבילות דדרך להחבן לבלבוס, החתיכות כשאין נכרים

שלאי הכס שהיה לנכר ישראלי חלק בהם שפיר י"ל מקנת נעלים ככל נעלים משא"כ כלן וע"ק א"כ היו אכתי מעמד וזיכין לטמוד כל היו' בני' המקדש כסביל קרבן יחידים ואין נראה כן ממנה ד' פ"ד דתענית פ"ג וז"ל מלי כמנכ"ס נחבזרו והכילו הקו"י ש"ס קיבוק לכל תפלה מד' הסלות כו' נקלה מעמד פ"ג משמע שלא היו עומדין עם כל כוס: (ממסוטה א' ע"ל):

צתינב ר"ע מברטנורה כל הרוקין פרק ח שקלים תוספת יום טוב

פרק ח א כל הרוקין הנמצאים בירושלים שהורים. ולא מחזיקין להו כרוקו של זב וזבה שכן מטמאין אדם ונולים משום דלולין בחר רובה: חוץ משל שוק העליון. לפי שזכובין נכרים היו מזוין עם והמנים גזרו על הנכרים שיסו כזבין לכל דבניהן ורוקן טמא. ואיך דאמרי לפי שזוק העליון לא היתה דריסת הרגל מליה עם וזבין וזבות שמחבדין ומתרחקין מבני אדם היו מזוין עם: שבאמצע טמאים. משום דזבין וזבות שכיחי ומהלכים באלמנע דרכים והטוורים מסתלקים לגדי הדרכים מקום שאין דריסת הרגל מליה ומזהירין לכל טמא שלא יגע בהן אבל בשעת הרגל שרוז ישראל טהורין הטמאים מסתלקים לנדרים שלא יטמאו את העם והטוורים הולכים באלמנע טהורים ושכלדדים טמאין והלכה כרבי יוסי: ב דרך ירידה לבית הטבילה. שני דרכים היו למקוה בלחוד יורדים וזלא כירידתן עלייתן. דכירידתן וזלא טמאים היו לכך הים מורידן לבית הטבילה

פרק ח א כל הרוקין הנמצאין בירושלים (טהורין) חוץ משל שוק העליון (דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר בשאר ימות השנה) שבאמצע טמאין. ובשעת הרגל. ושכבדדין טהורין. ושכבדדין טמאין. ששפני שהן מועטין מסתלקין לצדדין (ה): ב כל הכלים הנמצאין בירושלים. דרך ירידה לבית הטבילה. טמאין. דרך עלייה מהורין. שלא בדרך ירידתן עלייתן (דברי רבי יוחנן):

פ"ח א כל הרוקין פסחים י"ט פ"ב: בשאר ימות השנה. מ"ו פ"ג ס"א: אב טהורא ס"ב: ב כל הכלים פסחים י"ט פ"ב:

שנויי נוסחאות פ"ח א ר' יוסי אומר נמכ"ז וחבמ"י אומרים וע"י פ"ה כהמ"ס. בשאר ימות דר"ג ונכ"י"מ ונכ"י"מ ונכ"י"מ ונכ"י"מ. כל ימות. ש ב א מצע וכן נכ"י"מ באמצע וכן נכ"י"מ ששפני שהן מועטין מסתלקים. דר"ג ספני. וכ"ה כ"ה"א (ה) וסמ"קין; נמכ"ז טפני ש ה מועטין מסתלקין; נכ"י"ק טפני שהן מועטין ומסתלקין. ב כל הכלים נדר' וכל. דרך עלייה נדר' וכל. ונמכ"ז ודר"ך. שלא בדרך ירידתן דר"ג ונכ"י"ק ונכ"י"א ונכ"י"א שלא בירידתן נכ"י"א ונכ"י"א בדרך ירידתן עלייתן וזלא הוי נדר' כי מסתח (ט"ז) וכו' דע"ס. הוא.

הטבילה טמאין. כסמחים בטוק פ"ק פיר' רישא לוסא דרך ירידה לבית הטבילה טמאין הא דלמנע טהורין אימא סיפא דרך עלייה טהורין הא דלמנע טמאין אלא רישא דוקא הא דלמנע טהורין לפי שלא נזרו על ספק כלים וסיפא לאסוקי נזייתא ופרש"י ז"ל מבוזות קנים שהיו סמוכין לדרך הירידה ועליה ופעמים שהיו יורדין דרך אותן מבוזות ופעמים היו עלין בהנה מבוזות טמאים מספק שהיו חתלן טמאין היו ספק נפלו בירידה ספק נפלו בעליה ומספק לא נפקי מטמאין אכל שאר כלים דספק נמנאו ספק לא נמנאו לא גזרו עליהן מספק: שלא כירידתן עלייתן שבדרך אחד היו יורדין

פ"ח א כל הרוקין הנמצאין בירושלים טהורין. ומוקי כסמחים פ"ק וט"ז דלחמין זב הסם משום דלא נזרו על ספק הרוקין בירושלים חוץ משל שוק העליון שכל זב נפיה לשם: בשאר כל ימות השנה שבאמצע טמאין: בירושלמי ר' אבין בשם ר' יהושע בן לוי קרבן של נכרים היה עם בשאר ימות השנה: הטמאין מהלכין סיביתא פ"י בלמ"ז הדרך לשון טביל והסמיון הולכין מן הלך והטהורין הולכין סחם והטמאין אומרים להם פרושו בשעת הרגל הטוורים הולכין סיבולת והטמאין הולכין מן הלך והטמאין הולכין סחם והטהורין אומרים להם פרושו: ב כל הכלים הנמצאין בירושלים דרך ירידה לבית

פ"ח א כל הרוקין הנמצאין בירושלים טהורין. ומוקי כסמחים פ"ק וט"ז דלחמין זב הסם משום דלא נזרו על ספק הרוקין בירושלים חוץ משל שוק העליון שכל זב נפיה לשם: בשאר כל ימות השנה שבאמצע טמאין: בירושלמי ר' אבין בשם ר' יהושע בן לוי קרבן של נכרים היה עם בשאר ימות השנה: הטמאין מהלכין סיביתא פ"י בלמ"ז הדרך לשון טביל והסמיון הולכין מן הלך והטהורין הולכין סחם והטמאין אומרים להם פרושו בשעת הרגל הטוורים הולכין סיבולת והטמאין הולכין מן הלך והטמאין הולכין סחם והטהורין אומרים להם פרושו: ב כל הכלים הנמצאין בירושלים דרך ירידה לבית

י כ"ן תפארת ישראל בו עז

פרק ח א) לא מחזיקין להו כרוקו של זב, שהוא מטמא אדם וכלים בירושלים זבין מיעוטא דלא שכיח, אבל בשאר דוכתי גזרו, דמעוטא דשכיח הוא [כפי' דמסרות] ואף נשים דשכיחי בזיבה מיעוטא ניהו עד רוק זכרים, דכבודה בה מלך פיניה, וזכרטה זימי טומאתן היו נסתרות בהדין: (ב) דשם מזוין כוכסי נכרים דמעמאן כזבין, וגם זבין ממש מתרחקין לשם: (ג) דמזוין טמאין: (ד) דמזבין טמאין, וזבניהן מעוט המלי זבין, לפיכך מתרחקין הטוורים לנדרין שכרוב שאין דריסת הרגל מליה עם: (ה) דהרי רוב ישראל מטמאין ברנגל, והטמאין מתרחקין לנדרים: (ו) דחוץ לירושלים, כל הכלים הנמצאים בכל מקום טמאין מספק [שם]: (ז) דב' דרכים היו למקוה, כד שלא יטמאו העליון מהורדין (א):

פרק ח א) לא מחזיקין להו כרוקו של זב, שהוא מטמא אדם וכלים בירושלים זבין מיעוטא דלא שכיח, אבל בשאר דוכתי גזרו, דמעוטא דשכיח הוא [כפי' דמסרות] ואף נשים דשכיחי בזיבה מיעוטא ניהו עד רוק זכרים, דכבודה בה מלך פיניה, וזכרטה זימי טומאתן היו נסתרות בהדין: (ב) דשם מזוין כוכסי נכרים דמעמאן כזבין, וגם זבין ממש מתרחקין לשם: (ג) דמזוין טמאין: (ד) דמזבין טמאין, וזבניהן מעוט המלי זבין, לפיכך מתרחקין הטוורים לנדרין שכרוב שאין דריסת הרגל מליה עם: (ה) דהרי רוב ישראל מטמאין ברנגל, והטמאין מתרחקין לנדרים: (ו) דחוץ לירושלים, כל הכלים הנמצאים בכל מקום טמאין מספק [שם]: (ז) דב' דרכים היו למקוה, כד שלא יטמאו העליון מהורדין (א):

פרק ח א) לא מחזיקין להו כרוקו של זב, שהוא מטמא אדם וכלים בירושלים זבין מיעוטא דלא שכיח, אבל בשאר דוכתי גזרו, דמעוטא דשכיח הוא [כפי' דמסרות] ואף נשים דשכיחי בזיבה מיעוטא ניהו עד רוק זכרים, דכבודה בה מלך פיניה, וזכרטה זימי טומאתן היו נסתרות בהדין: (ב) דשם מזוין כוכסי נכרים דמעמאן כזבין, וגם זבין ממש מתרחקין לשם: (ג) דמזוין טמאין: (ד) דמזבין טמאין, וזבניהן מעוט המלי זבין, לפיכך מתרחקין הטוורים לנדרין שכרוב שאין דריסת הרגל מליה עם: (ה) דהרי רוב ישראל מטמאין ברנגל, והטמאין מתרחקין לנדרים: (ו) דחוץ לירושלים, כל הכלים הנמצאים בכל מקום טמאין מספק [שם]: (ז) דב' דרכים היו למקוה, כד שלא יטמאו העליון מהורדין (א):

כל הרוקין פרק ח שקלים

נמצאת קשורה. מ"י פ"ג...
פ"ד פ"ג פ"ג פ"ג פ"ג
פ"ד פ"ד פ"ד פ"ד פ"ד
פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה
פ"ו פ"ו פ"ו פ"ו פ"ו
פ"ז פ"ז פ"ז פ"ז פ"ז
פ"ח פ"ח פ"ח פ"ח פ"ח
פ"ט פ"ט פ"ט פ"ט פ"ט

נמצאת קשורה. מ"י פ"ג...
פ"ד פ"ג פ"ג פ"ג פ"ג
פ"ד פ"ד פ"ד פ"ד פ"ד
פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה פ"ה
פ"ו פ"ו פ"ו פ"ו פ"ו
פ"ז פ"ז פ"ז פ"ז פ"ז
פ"ח פ"ח פ"ח פ"ח פ"ח
פ"ט פ"ט פ"ט פ"ט פ"ט

וכו' : בחמשה עשר שוחט זה מיד.
העם יודעים שהזהר וטבילה אסורה ביום טוב.
הרמב"ם א"ע"ג דמטעמא דבעי הפרג.
מחמול זה הטעם כתבו הר"ב ברישא בזמנא ב"ד.
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא

ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא
ר"ח לומר טעם דהואה וטבילה דהא

יבין תפארת ישראל בועז

נאכל על הבעז, הלכך לא מטביל ליה...
מדאדתי יכול לעבול היום, כבר טבלו מאתמול.
לקופץ לתגינת ייד, שהרי אינו צא בצבת, אפי"ה אמרינן דטבילה

לעורך חגיגת חמכה עשר : בחמשה עשר שוחט זה מיד.
לפי שכל העם יודעים שהזהר וטבילה אסורה ביום טוב ומטבילין
את הכל מלפני יום טוב : נמצאת. הקופץ קשורה לסכין.
אמרינן ודאי הטבילה עם הסכין. אכל רמב"ם פירש גמלאת

מ"ד י"ג. פרק כ"ד מכלים פ"י הר"ב דילון מקבל טומאה
לפי שהכח מתעטף וכו' ומתחמם בו והאי פרוכה ליכא למיחש
שיחממו בו דאסור להטות ממנו. חירלו בהוספות דפרק קמא
דבינה דף י"ד דקוין דאמרינן [בפ"ק דסוכה מוסכות על הארון] דקיי"ה

ריב ביין תפארת ישראל בועז

כדבר זה, וקודם שטבל נאבד, קמ"ל דהא שאני דה"ל מיעוטא דמינע טא.
וככה"ג גם ר"ג מודה [כע"ל דל"ד ב']. והיינו נמי מה דסיים הנה וקאמר:
"שלא כדדך" וכו', ור"ל דמה"ע לא חיישינן שטעם בטבילהו, ולפיכך הו"ל
מיעוטא

כל הרוקין פרק ח שקלים

תוספת י"ח קלח

שלא מנעו היו עומדים אוחזין: ושל ראשי חדשים. מחלו ונלמעה. דהיינו על כרכוב המזבח שהוא הכובץ וכלפי המזבח. אינן נוהגים אלא בפני הבית. שקלים משום לורד קרבן יגנו וכוון שאין קרבן אין שקלים. ובכורים. דכתיב (שמות כ"ג) ראשית בכורי

אדמקד תביא בית ה' אלהיך. בזמן שיש לך בית יש לך בכורים. אין לך בית. אין לך בכורים: אבל מעשר דגן וכו'. נוהגים בפני הבית ושלא בפני הבית. דקדושת הארץ לא בטלה. הילכך לרד להפריש תרומות ומעשרות ומעשר בהמה. לרד להפריש העשירי. ובמסכת בכורות אמרו שבעלו מעשר בהמה דלא ליחו בה ליהי תקלה: המקדיש שקלים ובכורים. דאין נוהגים אלא בפני הבית. חס הפרישן שלא בפני הבית קדשי: בכורים אינן קדשי. כיון דבהדיא כתיב בהו. (שמות כ"ג) תביא בית ה' אלהיך אפי' הפרישן דיעבד לא קדשי ואין שם בכורים חל עליהן

פרש ג"כ דנתינים במזבח לפי שהיא שניה ביום הכפורים שיש בו מוסף ועיין לקמן: וישל ר"ח נתנין מתחת כרכוב המזבח מלמטה. ה"ג רש"י במסכת סוכה ופירש של ר"ח איברים של מוספי ר"ח נתנין היו בכבש סמוך לכרכוב המזבח למטה הימנו מעט דהיינו בחצי העליון של הכבש שכל הכבש אורכו ל"ב ולינו משפע ועולה אלא ע' אמות השש אמות מן הארץ לכובד והג' מן הכובץ ולמעלה נמלאו שני שלישי אורך הכבש מן הארץ לכובד עד כאן דבריו. דמן הכובץ עד הקרנות רק ג' אמות כמפורש ריש פרק ג' דמדות. וגירסת הר"ב על כרכוב המזבח מלמעלה וכן העתיקו התוספות דסוכה. וכך העתיק הרמב"ם בפרק ו' מהלכות תמידין ומוספין. וכתב נתינים על המזבח מלמעלה בין קרן לקרן במקום

ולמטה במערב (פ"א במזרח) ושל ראשי חדשים (ג) נתנין מתחת (פ"א על) כרכוב המזבח (ד) מלמטה (פ"א מלמעלה) מה השקלים והבכורים אין נוהגין אלא בפני הבית (ו). אבל מעשר דגן ומעשר בהמה והבכורות. נוהגין בין בפני הבית. בין שלא בפני הבית (ח). המקדיש שקלים ובכורים (ט) הרי זה קדש. רבי שמעון אומר. האומר בכורים קדש (י). אינן קדשי (י):

סליק מסכת שקלים

הילוך רגלי הכהנים. וכן הוא בירושלמי. וזוהו כרכוב המזבח חמה בין קרן לקרן במקום הלך רגלי הכהנים. ונראה לי שזה מחזיק גירסת התוספות וכייעתס. דאי בגירסת רש"י א"כ מקום הלך רגלי הכהנים ומהי מתחת וכו' ומלמטה. וזלי ספק שמפני זה הלשון שפירש סבוצר דאיכא היכרא במאי דטולה לא מנחי אלא מחצי כבש ולמטה והני מנחי מחלו ולמעלה. [וזהו שדקדק לומר מחלו ולמעלה] דהיינו כו' אף על פי דלשון זה אינו במשנה אלא שהוא מפרש דסני בחלו ולמעלה. ועוד דלפי טעם שכתבתי לעיל בשם המפרש למסכת תמיד אי מנחי על הכובץ נוחא טפי שיש עוד מקום להוליך בפעם שנית. אבל אי מנחי על מקום הלך רגלי הכהנים אין כאן הולכה כלל אלא זריקה על המערכה בלבד. ולשתי הגירסאות טעמה דעבדין טני בר"ח מפורש בגמ' דסוכה וצירושלמי דהכא. לידע שהקובע ר"ח בזמנו ופירש רש"י האי חציבותא עבדין ליה להכירא שיטרו דפשיטא ליה לבית דין שקדושהו כהלכות ולא יגמגם לב אדם עליו דרוז בני אדם לא ראו חדוש הלכנה [ע"כ]: אבל מעשר דגן כו'. כתב הר"ב דקדושת הארץ לא בטלה. כמו שמפורש במשנה ו' פרק ח' דעדיות. ובמשנה ג' פרק ב' דבכורים כתבתי טעם אחר על פי ספרי: ומעשר בהמה. כתב הר"ב דמסכת בכורות אמרו כו'. בריש פרק בתרא ושא אפרש בס"ד: רבי שמעון אומר האומר בכורים קדש אין קדש. כתב הר"ב דלפי הרמב"ם שפ' דקדש לבדק הבית קאמר לא איתברר טעמה דרש

השקלים. מ"ו פ"א ח' שקלים ח"ה: והבכורים מ"ו פ"א ח' מהי בכורים ח"ה: ומעשר דגן. נטווח כ"ג מ"ו פ"א ח' מהי נטווח ח"ה: ומעשר בהמה. מ"ו פ"ו ח' מהי נטווח ח"ה: והבכורות. מ"ו פ"א ח' מהי נטווח ח"ה:

שנויי נוסחאות
והבבא בסעריב ב"ג"ל. במורה. מתחת בו' מלמטה שם זש על. מלמעלה וז"ל בני ק"קס מלמעלה ועי' חו"ט אין נוהגין דגן וכו' וכו' אינן. ג"ל רפ"ג אין נוהגין. והבכורות נוהגין (בין). (ובין) ד"ל וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' נוהגין בפני הבית ושלא בפני הבית. סליק

תוספת חדשים

ח כמשנה ריש אומר האומר בכורים קדש אין קדש. לרש"י הרמב"ם המקדיש לבדק הבית בכורים שהיה לו ככר יש לרדק מה שייך הך כבא למנחי הפ"א דסוכה כ"ה למנחי כבש ע"כ. ומהא לחר על פי הטעם שכתבתי הקודש דלך ס"ל לרש"י דאין נחפסין בקדושת דין הבית משום דהוי מקדש דבר שאנו שלו וזהו ש' להקשות הלא רש"י ס"ל דבר הגורם למחן כמחן דמי ומקרי שך לעין מחן ולעין משגויה ארבעה וחמשה קרין ביה וגו' הבית האיש בקדשי שחייב בחתימות וכה"ג בשכרים חייב בחתימות עד שיביאה לבד הבית מהאיהא במ"ה בכורים פ"א משנה ע' וליך לם מחביל בית ה' אלהיך לך כמין לה רבי האי דרש' לנבא סקודות דבכורים אין נוהגין אלא בפני הבית דמי' הר"ב מצביא בית ה' אלהיך דאיהא בית כו' אי"כ י"ל דרש"י ס"ל בלחמ דאיעו חייב בחתימות וקרא תביא אעריך לך כג"ל וק"ל. (דברי סמעי):

לקוים

הכלל וה מסור בדיעו מהרמב"ם ז"ל דבאכלים אוכל ראשון ושני מדאורי'. אלא ר' אליעזר הוא דסובר הכי וצירושלמי סליגי ביה אבירי ע"ש. ודברי התי"ס מתוכין סן דביאך אפשר לומר שג"כ שיהא שני טבור מדאורייתא שרי מקלה מלא בחורה כגלי מרס כל אשר בחוץ ימאל וכלי מרס לעולם אינו אב וצ"ל כן ראשון לשומא וה"ו מה שכתובו הוי שני וכן הוא משנה ערובה ממסכת כלים פ"ח מ"ס הש"ן שמאל כחמור הפס שכתבו שני שמתור חמס. ומו קסה מה שכתב

הנחתם בראש הכבש ממש. ח"כ הכי הוה ליה למנחי נתיני בראש הכבש ומאי מתחת וכו' ומלמטה. וזלי ספק שמפני זה הלשון שפירש סבוצר דאיכא היכרא במאי דטולה לא מנחי אלא מחצי כבש ולמטה והני מנחי מחלו ולמעלה. [וזהו שדקדק לומר מחלו ולמעלה] דהיינו כו' אף על פי דלשון זה אינו במשנה אלא שהוא מפרש דסני בחלו ולמעלה. ועוד דלפי טעם שכתבתי לעיל בשם המפרש למסכת תמיד אי מנחי על הכובץ נוחא טפי שיש עוד מקום להוליך בפעם שנית. אבל אי מנחי על מקום הלך רגלי הכהנים אין כאן הולכה כלל אלא זריקה על המערכה בלבד. ולשתי הגירסאות טעמה דעבדין טני בר"ח מפורש בגמ' דסוכה וצירושלמי דהכא. לידע שהקובע ר"ח בזמנו ופירש רש"י האי חציבותא עבדין ליה להכירא שיטרו דפשיטא ליה לבית דין שקדושהו כהלכות ולא יגמגם לב אדם עליו דרוז בני אדם לא ראו חדוש הלכנה [ע"כ]: אבל מעשר דגן כו'. כתב הר"ב דקדושת הארץ לא בטלה. כמו שמפורש במשנה ו' פרק ח' דעדיות. ובמשנה ג' פרק ב' דבכורים כתבתי טעם אחר על פי ספרי: ומעשר בהמה. כתב הר"ב דמסכת בכורות אמרו כו'. בריש פרק בתרא ושא אפרש בס"ד: רבי שמעון אומר האומר בכורים קדש אין קדש. כתב הר"ב דלפי הרמב"ם שפ' דקדש לבדק הבית קאמר לא איתברר טעמה דרש

ריבבין

השקלים והבכורים אין נוהגין אלא בפני הבית. לפי שהשקלים נעשין לנורד המידין ומוספין ובכורים נעו תחא לפני המזבח כדכתיב והניחו לפני מזבח ה' ושקלו אין מנחה: מעשר דגן דהיינו מעשר שני נוהגין אפילו בזמן הוא זריד להעלות לירושלם כדליתא בביא' פ"ק במעשה דר' אליעזר שהיה לו] כרס רבני והסקירו לעמים מפני שלא היה יכול לעלות הוא וכתו לעמים כדי שיליכוהו שם וכרס רבני ומעשר שני דין שוה דילפיין קודש קודש ממעשר ומתני' דלא כר' המעלה דתינא בתמורה בפ"ק ר' שמעאל אומר יוכל ועלה אדם מעשר שני בזמן הזה לירושלים ודין הוא ככיר טעון הבאת מקום וכו' ומעשר בהמה ובכורות יחזין עד שיממו ובכורות נותנין לכהנים ויאלטום בזמן והמעשר יאלטוהו בעלים: המקדיש שקלים ובכורים

יבין תפארת ישראל

טפי. מניחים המוספים במערב, ואברי תמיד במזרח. ויש גורסים ברישא דמתני' במזרח, וי"ל טעם, שניחוס מכון נגד המערכה שלמעלה, ולפיכך אף שיש מוסף אין אברי תמיד משתני' ממקומן, דהיינו קודש, רק הניחו אברי מוסף בלד שכנגדו. ולהכי מניחין אברי התמיד בחצי כבש שלמטה, כדי שלא יהו קרובים למזבח ויהיה ניכר הולכתן לשם, ויהיה ניכר ג"כ אח"כ לאין ויליכוס למזבח: (ג) אברי מוסף ר"ח: (ד) על הכובץ שבוטא אמה סביב למזבח, הילוך האצברים, מכון בין הקרנות שכל המזבח למעלה: (ה) ר"ל שמקום הכחשן כסובץ, משום ששם היה למעלה מחלי ארכו של כבש, והטעם כדי לפרסם לעם שהיו ר"ח: (ו) בזמן שצבת המקדש קיים ר"ל ששקלים ציה"מ"ק קיים הפירות הפירות לבכורים והמעות לשקלים: (ז) אברי ציה"מ"ק קיים הקדוש הפירות לבכורים זמן הזה שאין בהמ"ק קיים: (ח) מוכתב צהו צהדי תביא בית ה' אלהיך, ולהכי באין בית, לא קדשי. ולרמב"ם ר"ל שהקדיש שקלים, ובכורים שבידו, לבדק הבית, ולר"ש לא קדשי בכורים, דבכורים לכהנים ואין אדם מקדיש דבר שאינו טל: נשלמה מסכת שקלים:

